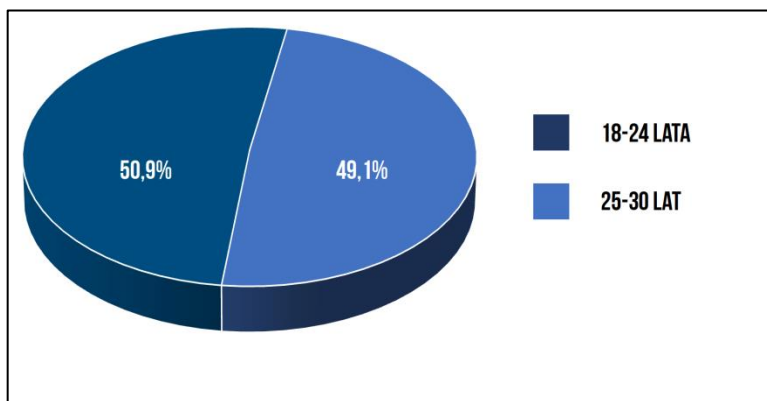

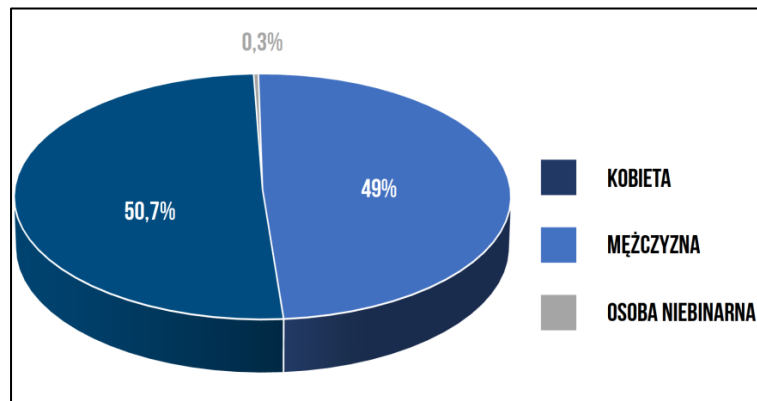
MŁODZI 2023 – OBRAZ POKOLENIA

- W 2023 r. liczba osób w wieku 18 – 29 lat to populacja licząca 4,66 mln osób tj. 14,9 proc. wszystkich dorosłych.
- Za najważniejsze wartości i obszary w swoim życiu młodzi Polacy uznają rodzinę, wolność (światopoglądową lub gospodarczą), zdrowie oraz ekologię i środowisko naturalne. W najmniejszym stopniu wagę przywiązują do patriotyzmu, aktywności społeczno-politycznych, a także dobrobytu, rzeczy materialnych, miłości i związków intymnych.
- Ponad ¾ uważa siebie za osobę wierzącą (78,5%) – w tym 46,4 proc. za wierzącą i praktykującą, a 32,1 proc. za wierzącą i niepraktykującą. Względem wyniku z 2019 roku (96,8 proc.) stanowi to spadek o blisko 20 punktów procentowych.
- Najwięcej młodych (44,3 proc.) deklaruje, że jest singielką/singlem. W zamkniętym związku niesformalizowanym żyje 30 proc., zaś w związkach sformalizowanych żyje co czwarta młoda osoba (24,6 proc.). Potomstwo w ciągu najbliższych 5-10 lat planuje 50,1 proc. młodych osób (50,9 proc. kobiet oraz 49,3 proc. mężczyzn). Odsetek kobiet w wieku od 18 do 30 lat, planujących potomstwo, jest o 18 p.p. niższy niż ten odnotowany w przeprowadzonym przez CBOS w drugiej połowie 2022 roku badaniu „Postawy prokreacyjne kobiet”.
- Istotne zmiany można zaobserwować także w odniesieniu do sposobu gospodarowania dochodem i definiowania własnej sytuacji ekonomicznej, która uległa pogorszeniu. W 2019 r. deklarację oszczędnego gospodarowania finansami, dzięki czemu wystarczyło na wszystko składało 31,6 proc. respondentów. Obecnie grupa ta wyniosła 24 proc. Wzrost natomiast odnotować można w liczbie deklaracji o tym, że „pieniądze wystarczają tylko na podstawowe potrzeby” (z 0,2 proc. do 7,1 proc.)
- Przejawem gorszej sytuacji ekonomicznej jest aktualna sytuacja mieszkaniowa. 4 lata temu mieszkanie z rodzicami deklarowało 27,7 proc. młodych osób. Dziś odsetek ten wzrósł o prawie 10 p.p. do 37,2 proc. Podobny wzrost można zaobserwować w odniesieniu do deklaracji wynajmu pokoju z innymi osobami (z 4,8 proc. w 2019 r. do 14,6 proc. w 2023 r.) Jednocześnie spadły deklaracje odnoszące się do mieszkania w akademiku (z 19,9 proc. do 14,1 proc.), wynajmowania samodzielnie mieszkania (z 12 proc. do 8,7 proc.) czy posiadania własnego mieszkania (z 7,9 proc. do 4,8 proc.)

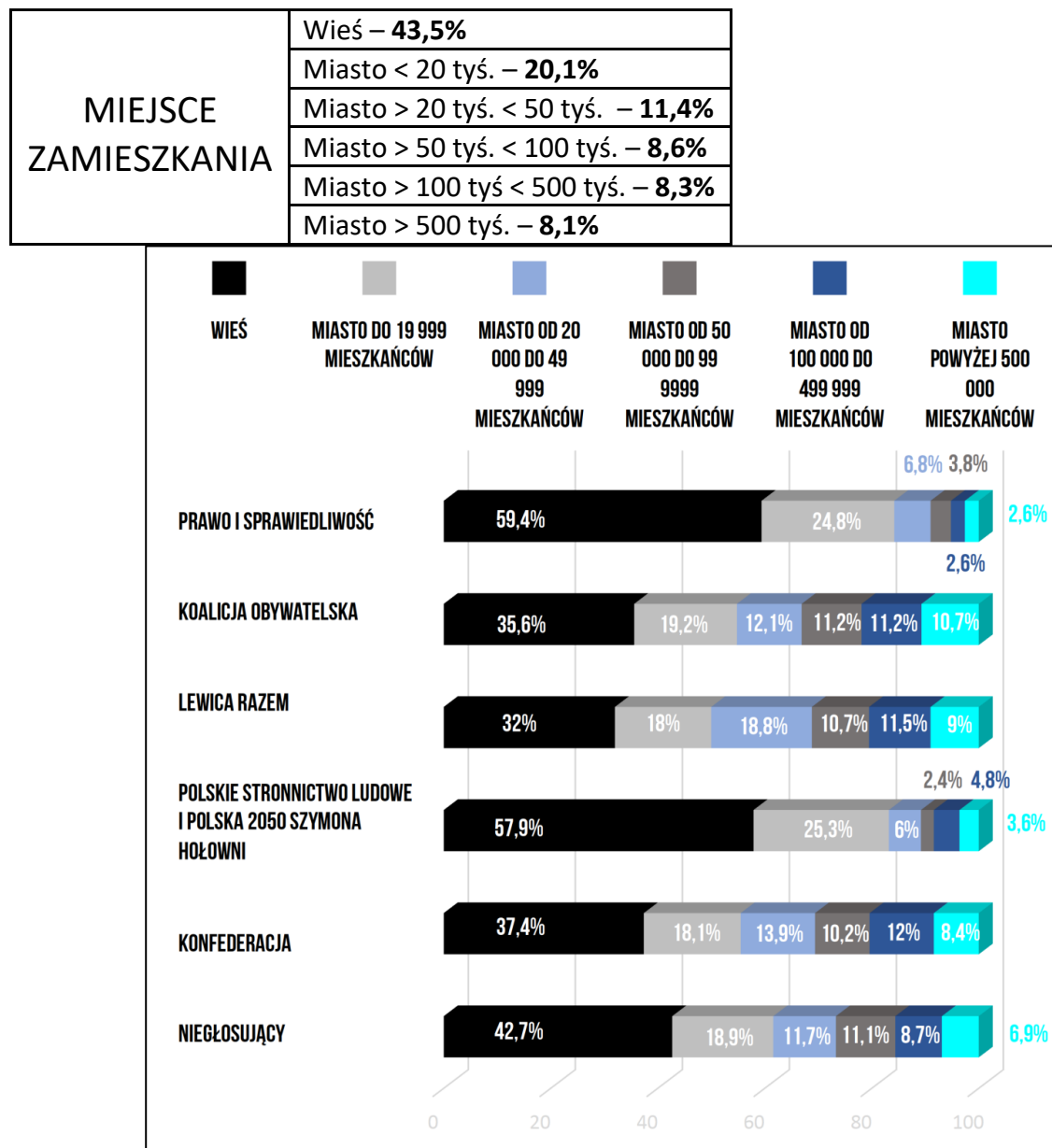
PODZIAŁ ZE WZGLĘDU NA WIEK

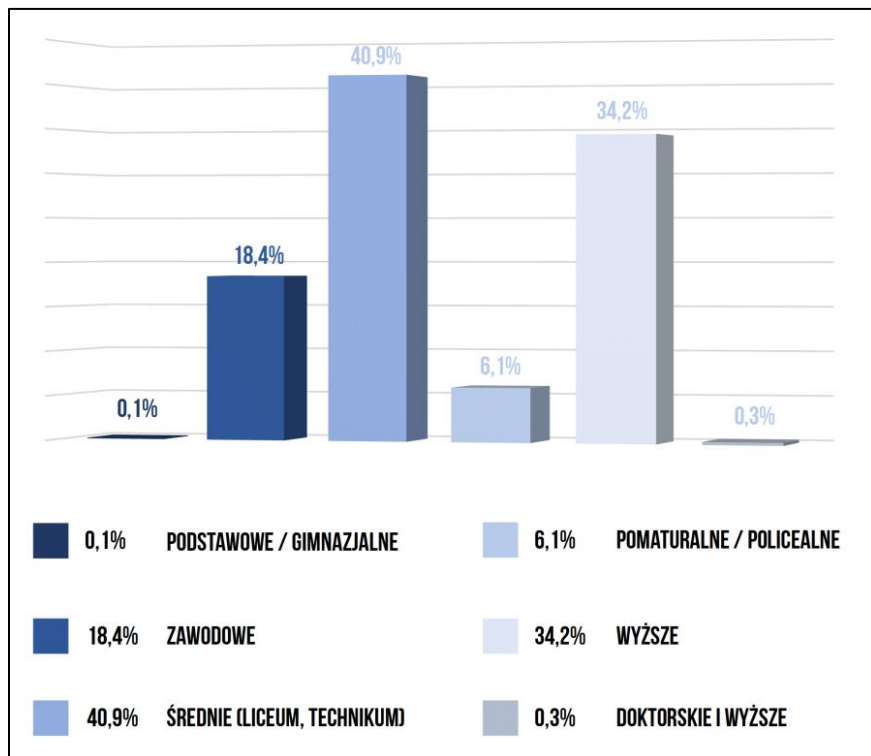
PODZIAŁ ZE WZGLĘDU NA PŁEĆ

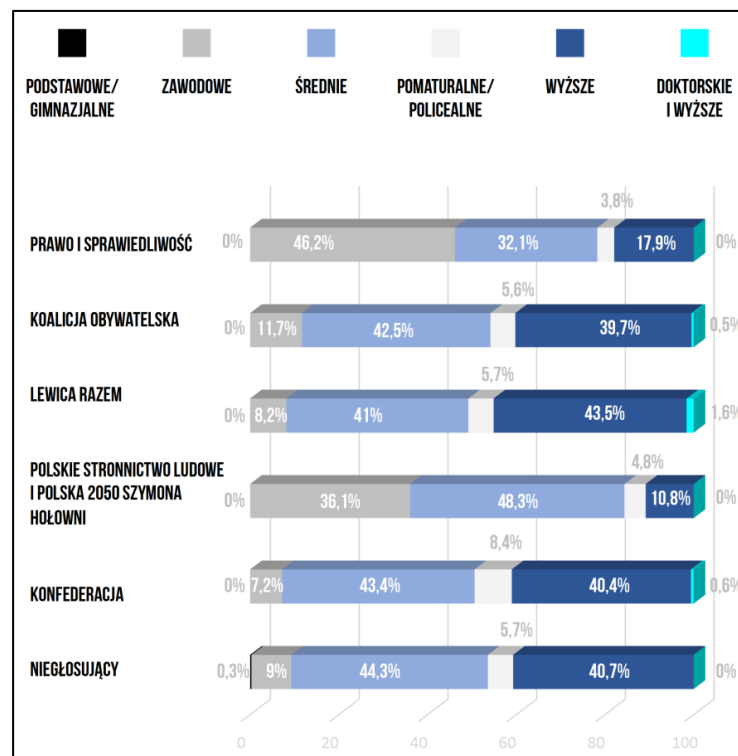
PREFERENCJE WYBORCZE A WIELKOŚĆ MIEJSCA ZAMIESZKANIA

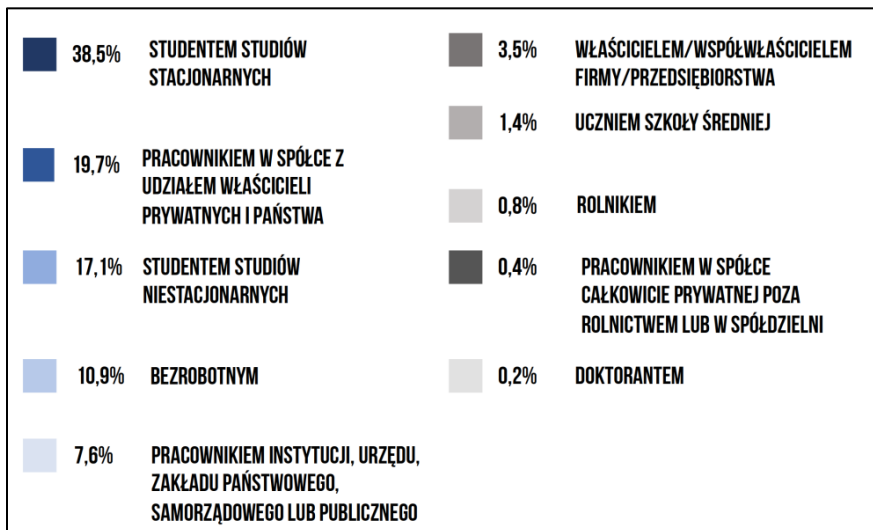
WYKSZTAŁCENIE

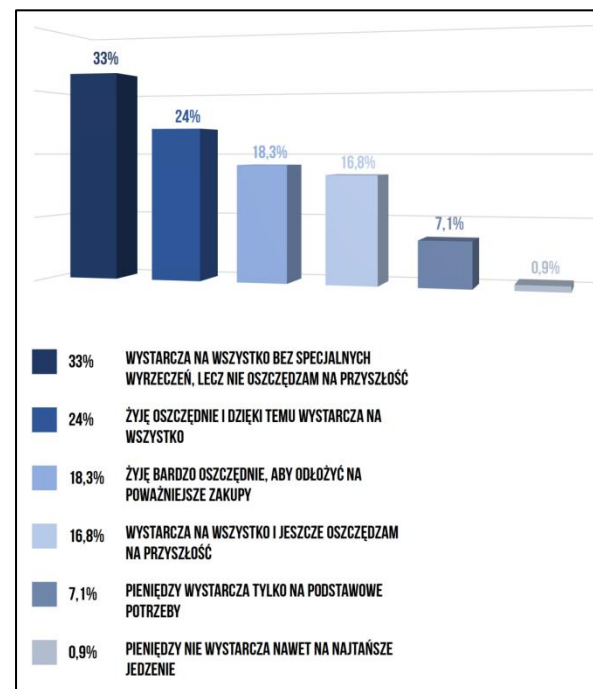
PREFERENCJE WYBORCZE A WYKSZTAŁCENIE

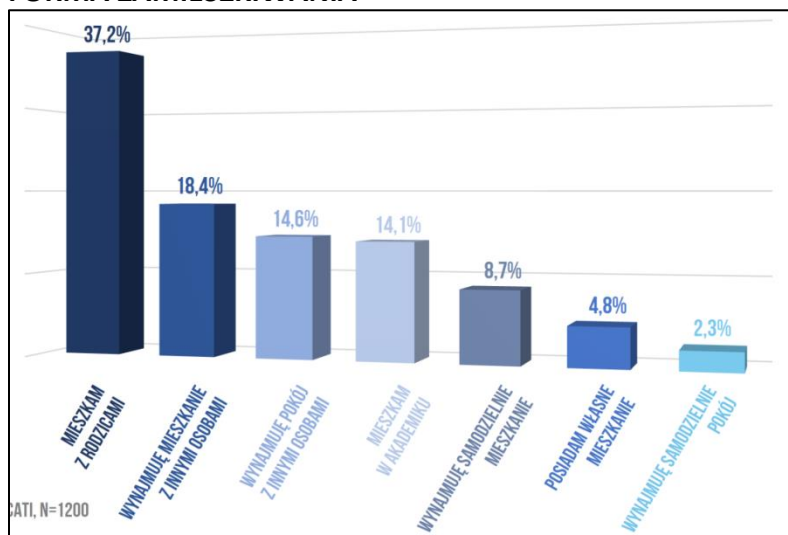
STATUS ZAWODOWY

RELACJE DOCHODÓW DO WYDATKÓW

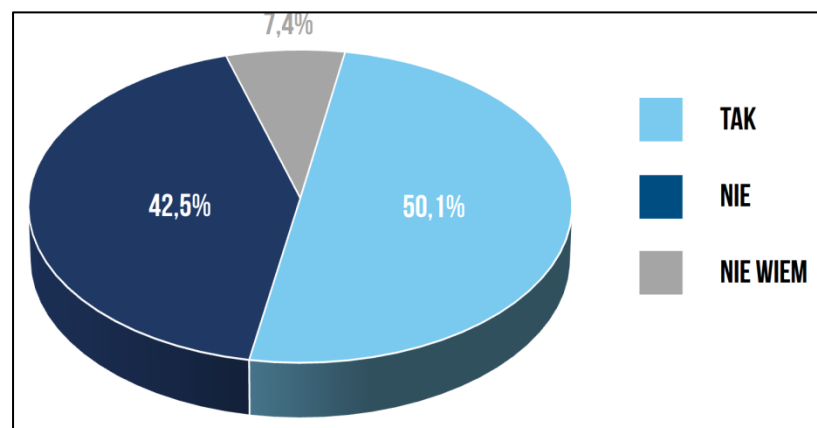
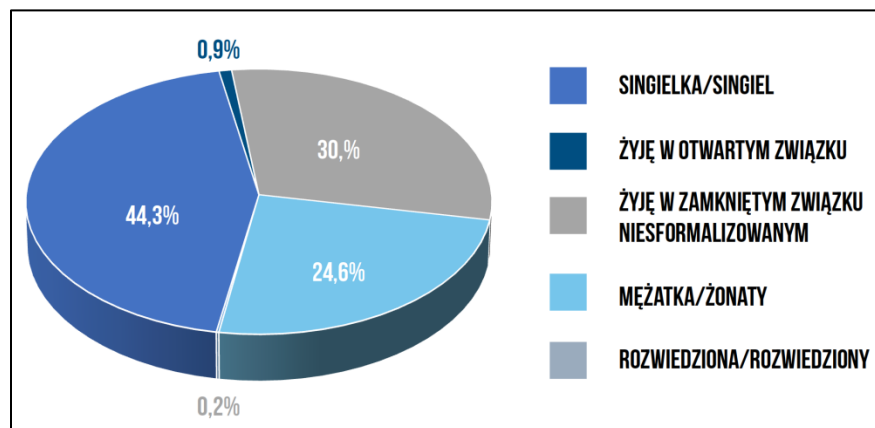

FORMA ZAMIESZKIWANIA

STAN CYWILNY

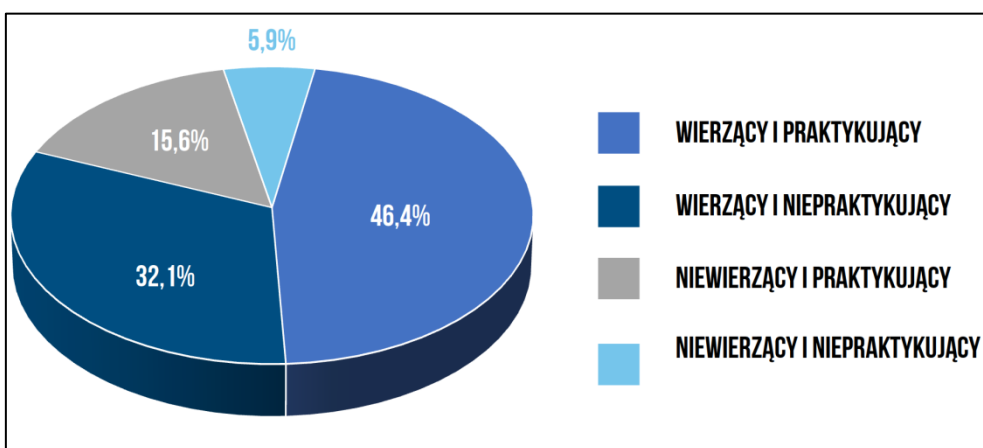
RODZICIELSTWO: Czy posiada Pan(i) dzieci lub czy w ciągu najbliższych 5-10 lat planuje Pan(i) założenie rodziny i posiadanie potomstwa?

ŻYCIOWE PRIORYTETY

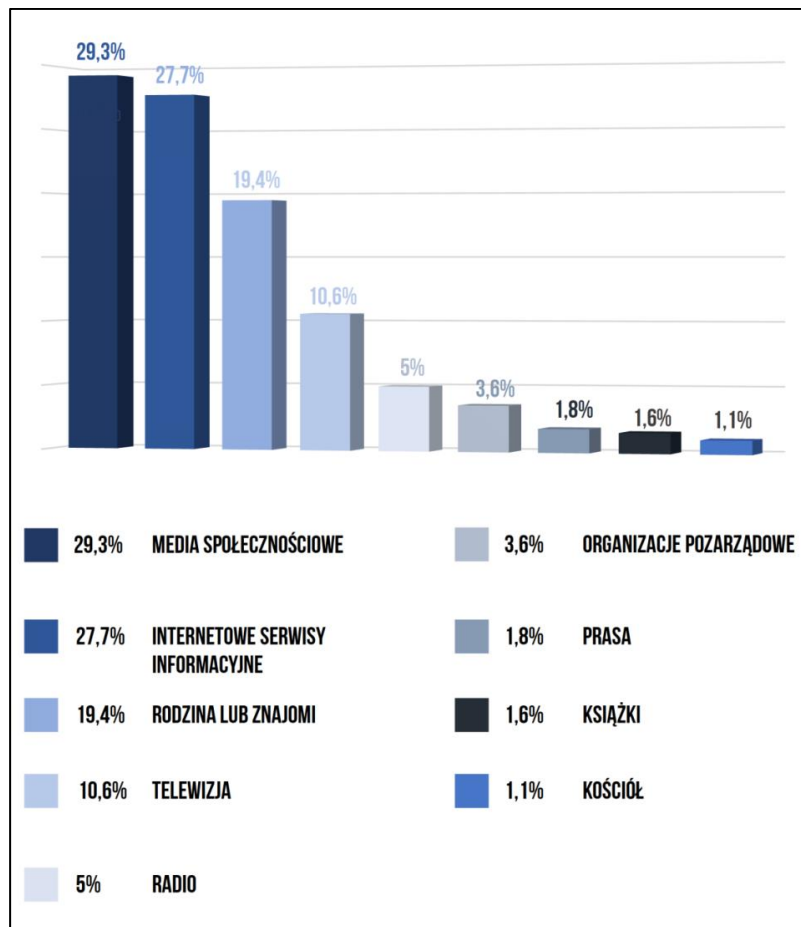
STOSUNEK DO RELIGII

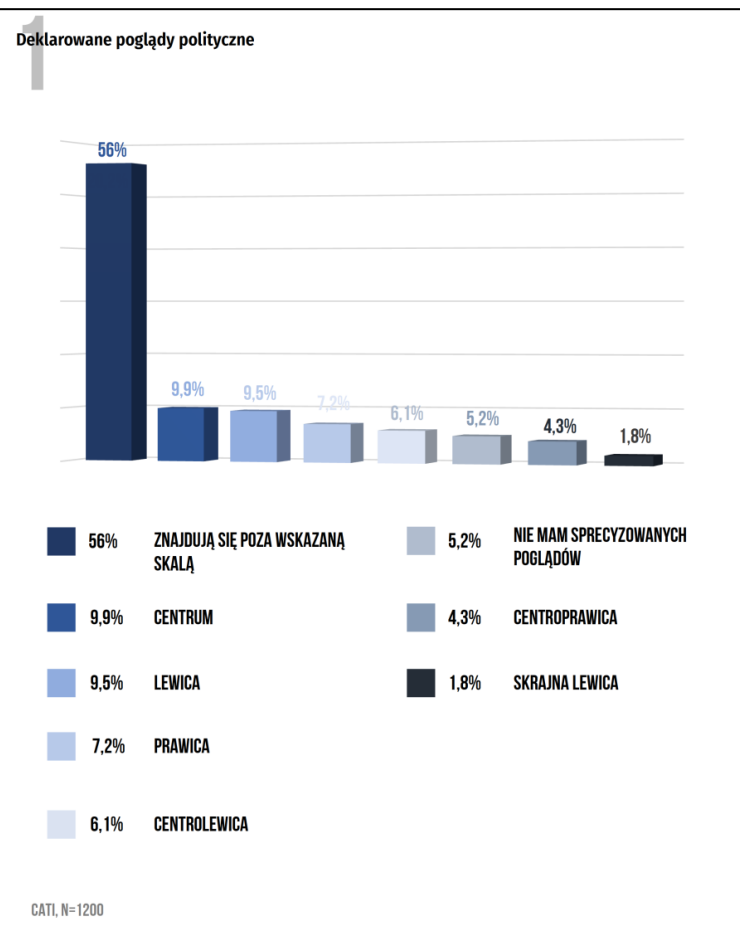
ZAINTERESOWANIE POLITYKĄ I POGLĄDY POLITYCZNE MŁODZIEŻY

- **61,2 proc.** młodych Polaków nie definiuje swoich poglądów politycznych na osi lewica – prawica i umieszcza je poza skalą lub deklaruje brak sprecyzowanych poglądów. 17,4 proc. sytuuje swoje poglądy po lewej, a 11,5 proc. po prawej stronie sceny politycznej. 9,9 proc. uznaje je za centrowe.
- Głównymi źródłami informacji o polityce dla młodzieży są: media społecznościowe (29,3 proc.) - w szczególności Facebook i Twitter, internetowe serwisy informacyjne (27,7 proc.) oraz rodzina i znajomi (19,4 proc.). Telewizję wskazało 10,6 proc. respondentów, radio - 5 proc., prasę - 1,8 proc., a Kościół 1,1 proc.
- 34,7 proc. młodych Polaków uważa poziom zaangażowania młodych ludzi w działalność społeczną i charytatywną za mały lub bardzo mały.
- 61,6 proc. ocenia poziom zaangażowania młodych Polaków w życie polityczne jako mały lub bardzo mały.
- Zdaniem młodych do najważniejszych czynników decydujących o zaangażowaniu młodego pokolenia w działalność społeczną należą: poczucie społecznej odpowiedzialności (15,9 proc.), chęć zmiany i realnego wpływu na rzeczywistość (14,5 proc.) i wyznawane wartości (14,2 proc.).
- Czynniki decydującymi o aktywności młodego pokolenia w życiu politycznym są korzyści materialne (19,9 proc.), chęć zmiany i realnego wpływu na rzeczywistość (19,1 proc.) oraz zdobycie doświadczenia i umiejętności (19 proc.)
- Najbardziej demotywowującymi czynnikami wpływającymi na brak zaangażowania młodych w życie polityczne są niezmiennie: negatywny obraz życia politycznego (21,9 proc.) i brak poczucia wpływu na rzeczywistość (17,3 proc.). W najmniejszym stopniu na brak zaangażowania wpływa także niezmiennie brak czasu (3,4 proc.) i brak kompetencji (3,9 proc.) oraz lenistwo (5,7 proc.). Warto odnotować, że te trzy ostatnie czynniki, tak jak w 2019 roku, są jednocześnie najczęściej wskazywane jako powód braku zaangażowania w życie społeczne.

GŁÓWNE ŹRÓDŁA INFORMACJI O POLITYCE

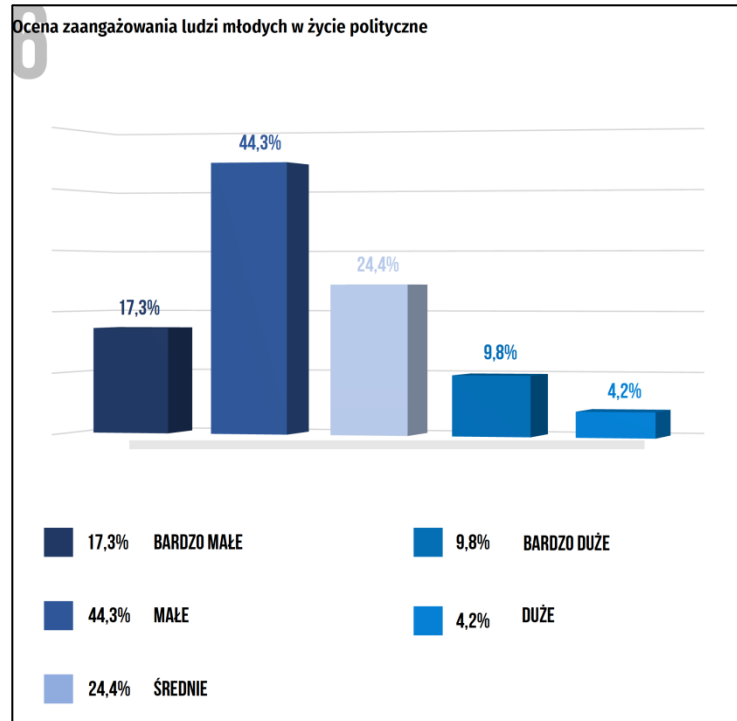
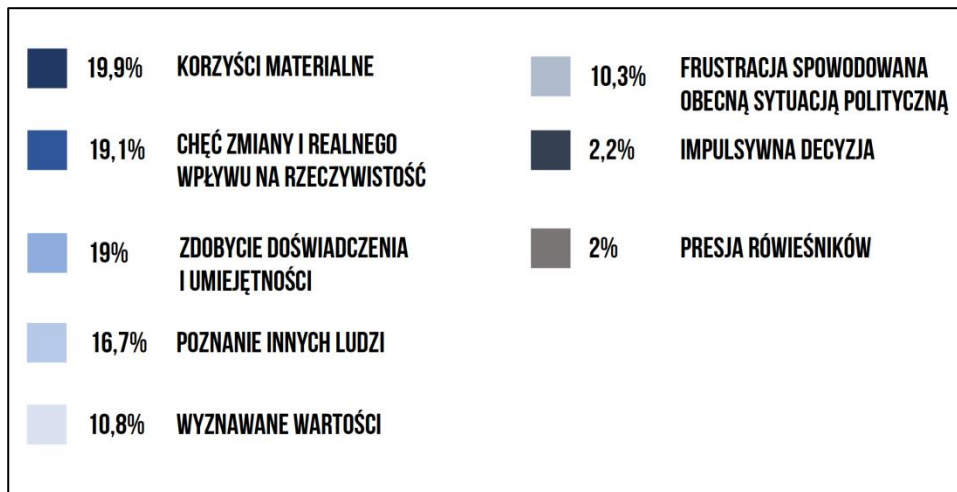

DEKLAROWANE POGLĄDY POLITYCZNE

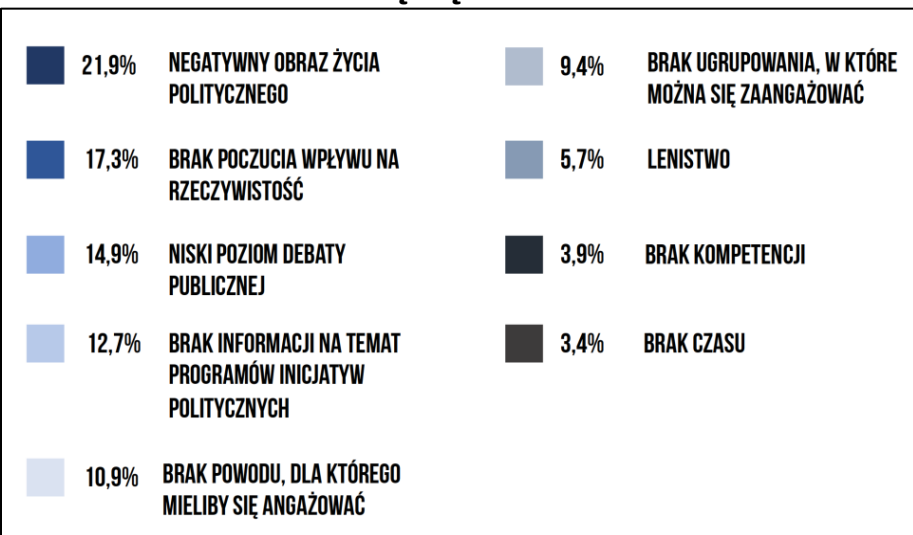

DLACZEGO ANGAŻUJĄ SIĘ W ŻYCIE POLITYCZNE?

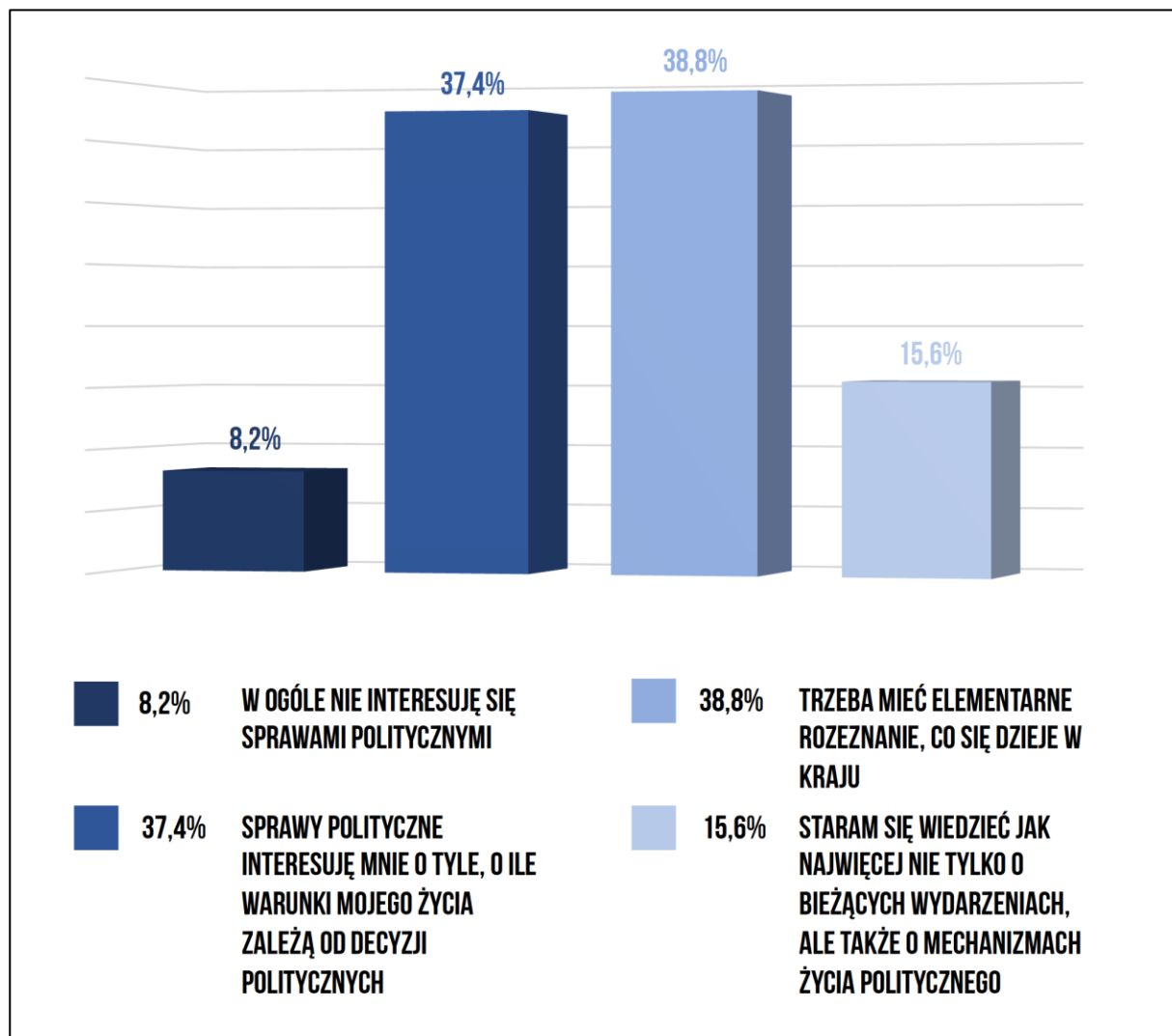
OCENA ZAANGAŻOWANIA MŁODZIEŻY W ŻYCIE POLITYCZNE

DLACZEGO NIE ANGAŻUJĄ SIĘ W ŻYCIE POLITYCZNE?

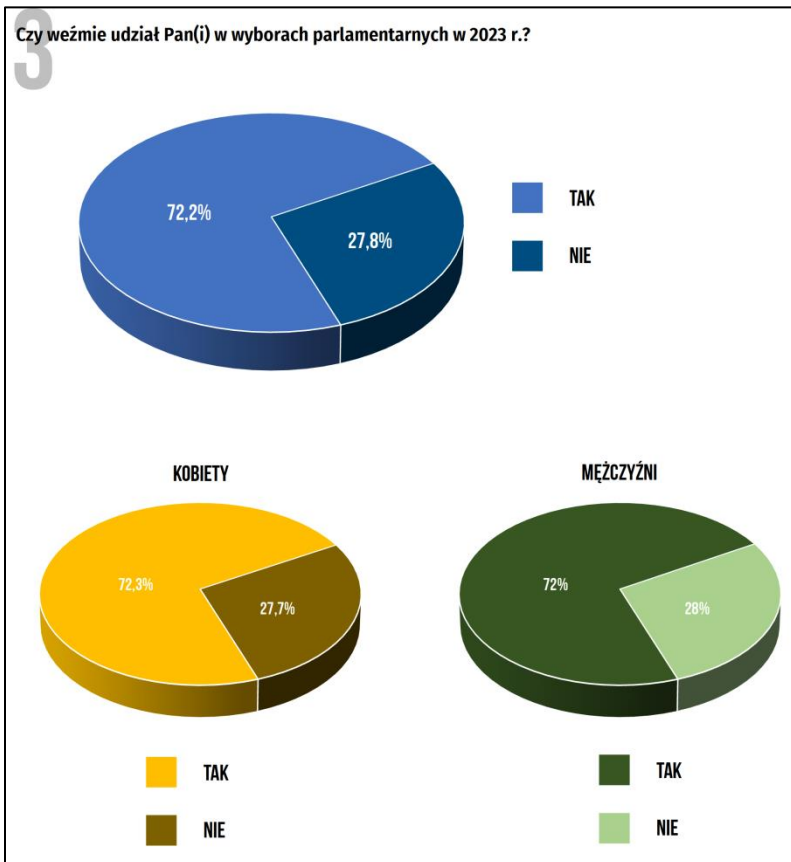
ZAINTERESOWANIE SPRAWAMI POLITYCZNYMI I WAŻNYMI WYDARZENIAMI W KRAJU

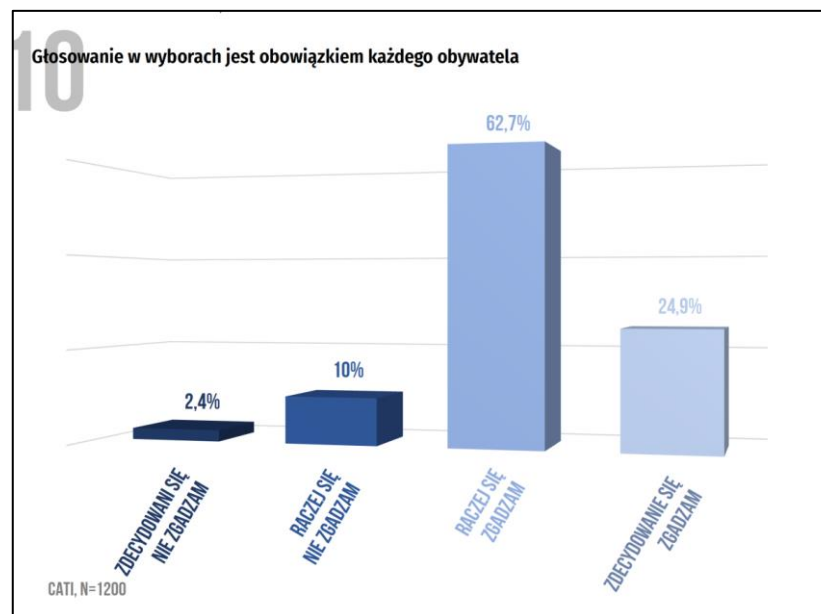
PREFERENCJE POLITYCZNE I UDZIAŁ W WYBORACH - PODSUMOWANIE

- Malejący odsetek młodych wyborców wpływa na spadek atrakcyjności tego elektoratu dla polityków, a w konsekwencji na kształtowaną politykę i formułowane postulaty. Na uwagę jednak zasługuje wysoki, kształtujący się na poziomie 72,2 proc., deklaracyjny poziom uczestnictwa osób poniżej 30. roku życia w głosowaniu w najbliższych wyborach parlamentarnych. W 2019 r. odsetek ten wynosił 62,2 proc. Finalnie do lokali wyborczych 4 lata temu udało się 46,4 proc. uprawnionych do głosowania młodych Polaków.
- Z badania latepoll, zrealizowanego przez Ipsos po wyborach parlamentarnych w 2019 r. wynika, że w 2019 roku wśród młodych wyborców na Prawo i Sprawiedliwość głos oddało 26,3 proc, na Koalicję Obywatelską PO .N IPL ZIELONI 24,3 proc., na Konfederację 19,7 proc., na Sojusz Lewicy Demokratycznej 18,4 proc., zaś na Polskie Stronnictwo Ludowe 9,7 proc
- Dziś poparcie wśród młodych osób deklarujących udział w wyborach kształtuje się podobnie i wygląda następująco:
 → Prawo i Sprawiedliwość - 27 proc. → Koalicja Obywatelska – 24,7 proc. → Konfederacja – 19,2 proc. → Lewica Razem – 14,1 proc. → PSL-Polska 2050 – 9,6 proc. → Inny Komitet Wyborczy - 1,7 proc. Udzielenia odpowiedzi odmówiło 3,7 proc. respondentów.
- Z analizy przepływu elektoratu wynika, że:
 → 93,8 proc. młodych wyborców PiS z 2019 r. deklaruje, że odda głos ponownie na partię rządzącą.
 → 77,6 proc. wyborców, którzy w 2019 r. zagłosowali na Konfederację zagłosuje ponownie na ten Komitet Wyborczy. 8,6 proc. zamierza oddać swój głos na Koalicję Obywatelską. 12,1 proc. odmówiło odpowiedzi.
 → 75,9 proc. wyborców KW Sojusz Lewicy Demokratycznej) z 2019 r. zamierza [głosować analogicznie] . 10,3 proc. wyborców Lewicy zamierza oddać swój głos na Konfederację, a 6,9 proc. na Koalicję Obywatelską.
 → 57,9 proc. młodych, którzy głosowali w 2019 r. na PSL oddałoby głos na Koalicję PSL-Polska 2050 Szymona Hołowni. 36,8 proc. z nich zagłosuje na Konfederację.
 → 54,2 proc. wyborców Koalicji Obywatelskiej z 2019 r. zamierza oddać swój głos ponownie na Koalicję Obywatelską. 16,9 proc. z nich deklaruje chęć poparcia Konfederacji, a 10,8 proc. Lewicy. Odpowiedzi odmówiło 13,3 proc. wyborców KO z 2019 r.
- Dla młodych wyborców największą motywacją do głosowania jest krytyczna ocena polityków rządzących (31,3 proc.) oraz chęć poparcia konkretnego ugrupowania (18,3 proc.).
- Osoby, które zadeklarowały brak udziału w wyborach za główne przyczyny absencji wskazały: brak zainteresowania polityką (17,2 proc.), przekonanie, że politycy myślą o własnych potrzebach (14,2 proc.) oraz ogólne poczucie braku zachowania lub niechęci do polityków (13,4 proc.).
- Wśród głównych czynników, które stanowiłyby dodatkową motywację dla młodych do udziału w wyborach wskazane zostały: obietnice, które poprawią ich sytuację ekonomiczną (27,4 proc.), postulaty związane z bezpieczeństwem militarnym Polski (14,9 proc.) oraz realizacja konkretnego modelu polityki energetycznej i klimatycznej (14,3 proc.).
- Większość młodych (81,2 proc.) głosuje na ugrupowanie, które popiera. Pozostała część „wybiera mniejsze zło”. Wybory zgodnie ze swoimi przekonaniami dokonuje: → 87,6 proc. wyborców PiS → 85,2 proc. wyborców Lewicy → 83,1 proc. wyborców Konfederacji → 80,7 proc. wyborców PSL-Polski 2050 → 78 proc. wyborców Koalicji Obywatelskiej
- W odniesieniu do samego aktu głosowania, 86,2 proc. uznaje sposób głosowania w wyborach parlamentarnych za prosty lub raczej prosty. Wysoki odsetek odpowiedzi dotyczy także wiedzy na temat lokalizacji lokalu wyborczego – 98,8 proc.

UDZIAŁ W WYBORACH PARLAMENTARNYCH W 2023 ROKU

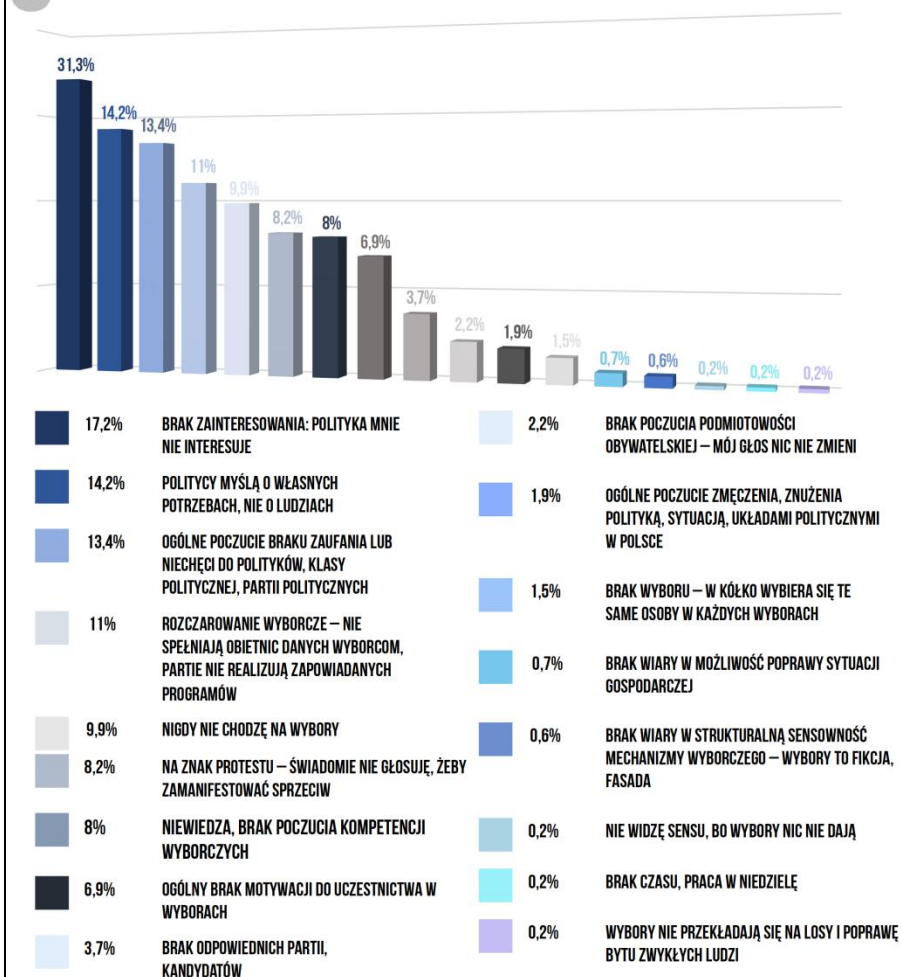

CZY GŁOSOWANIE W WYBORACH JEST OBOWIĄZKIEM?

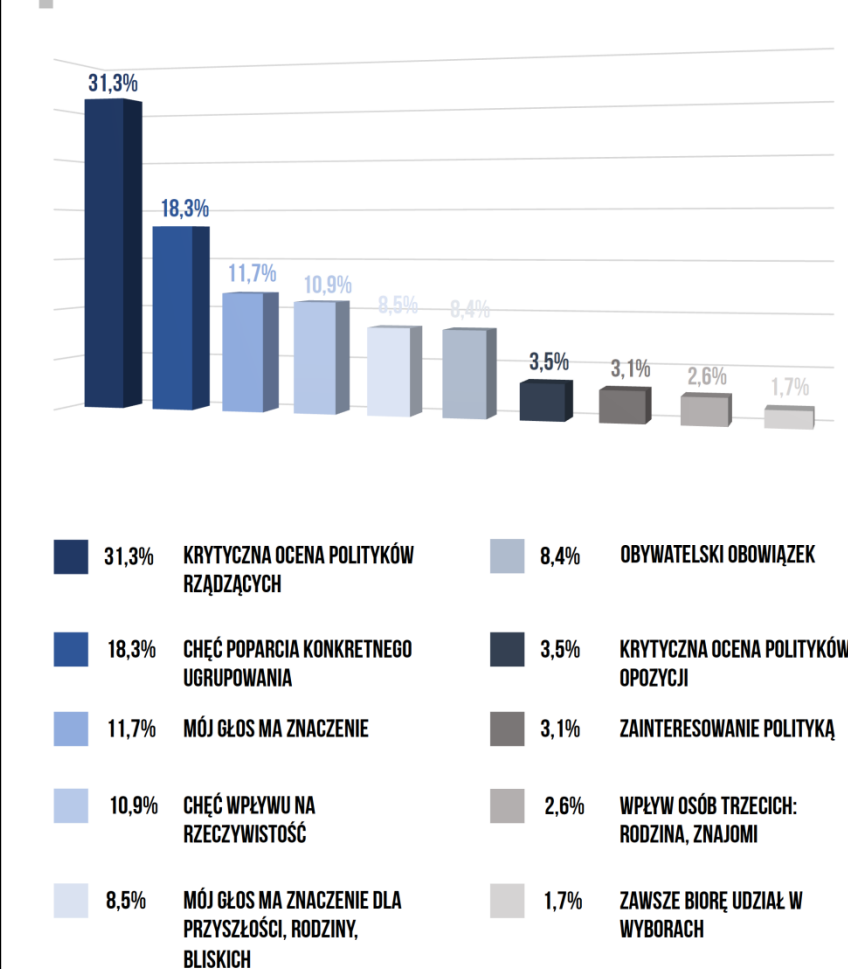

PRZYCZYNY UDZIAŁU I BARKU UDZIAŁU W WYBORACH PARLAMENTARNYCH W 2023 ROKU

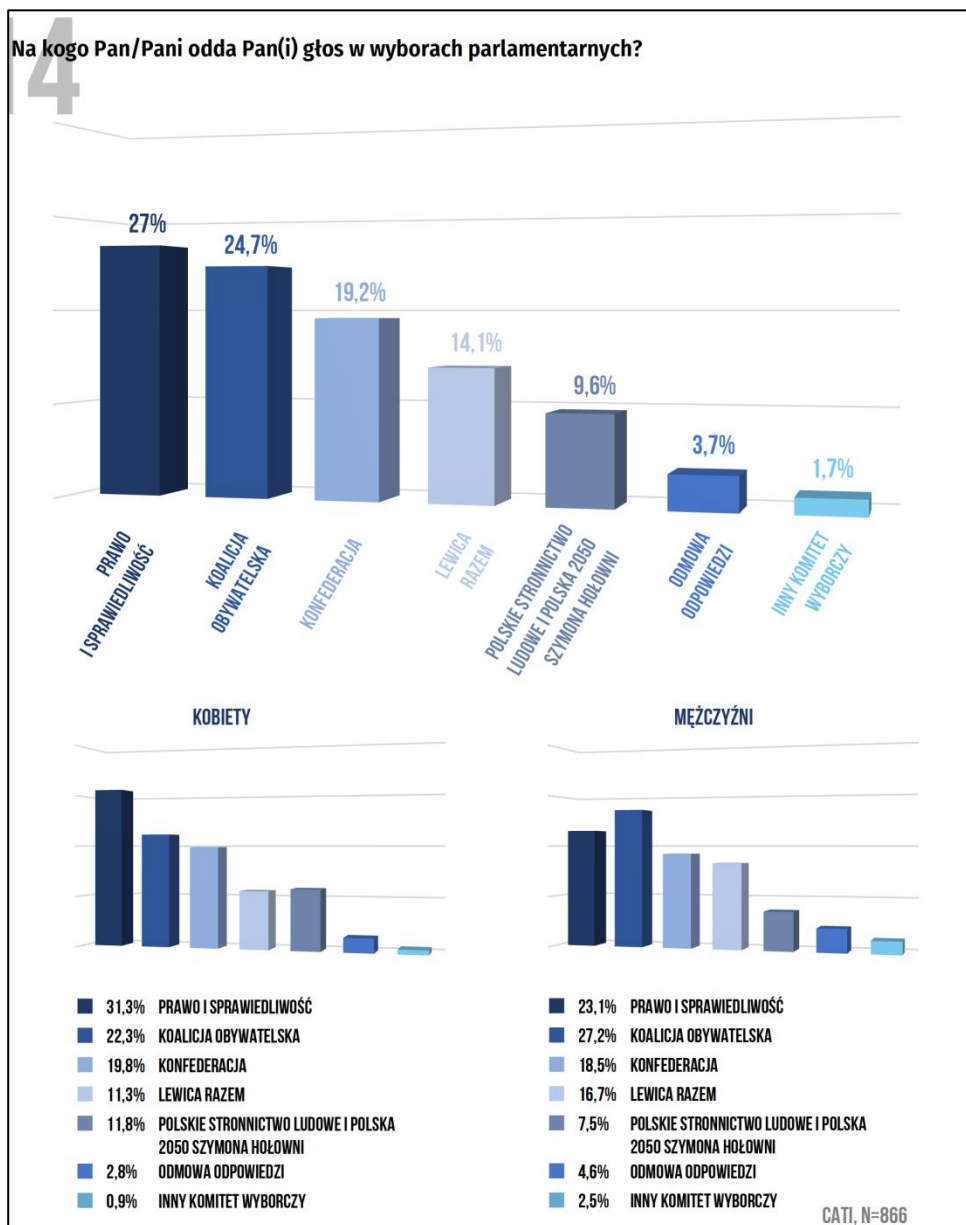
Dlaczego nie chce Pan(i) brać udziału w wyborach?

Dlaczego Pan(i) bierze udział w wyborach?

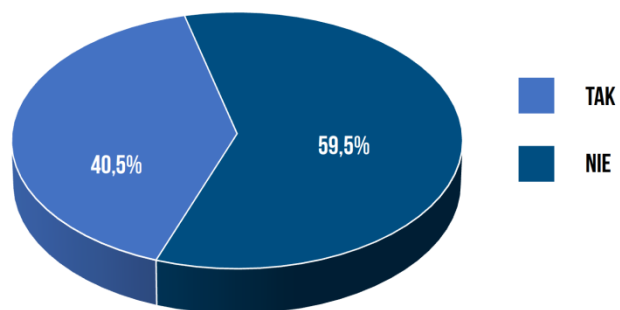

NA KOGO ZAGŁOSUJE PAN(i)?

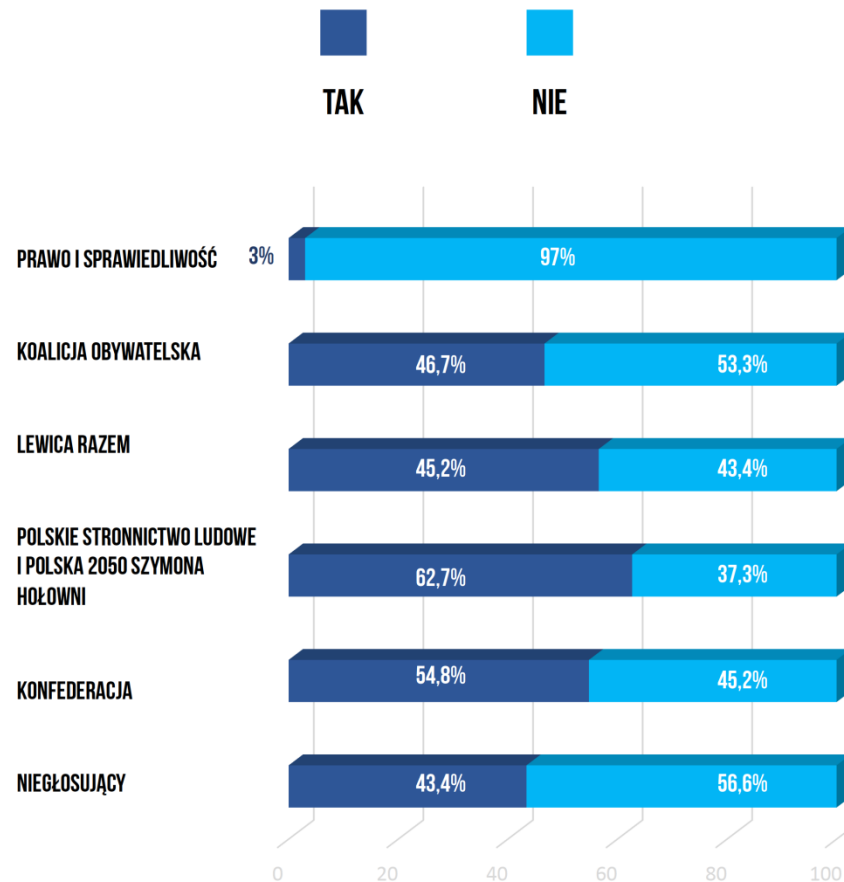

EWENTUALNE FAŁSZOWANIE WYNIKÓW WYBORÓW

7 Czy obawia się Pan(i), że wybory parlamentarne mogą być sfalszowane?

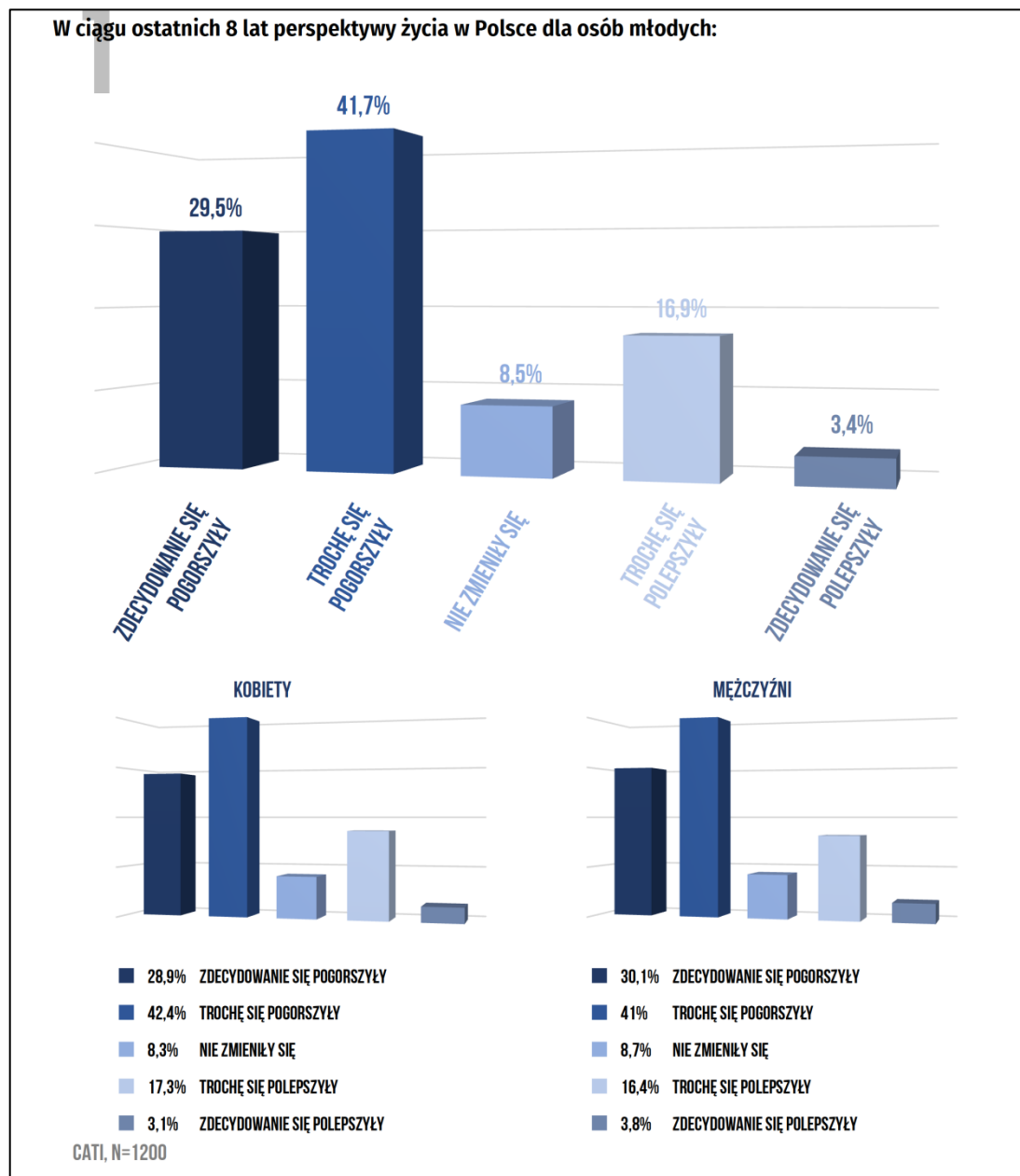
8 Obawa przed sfalszowaniem wyborów

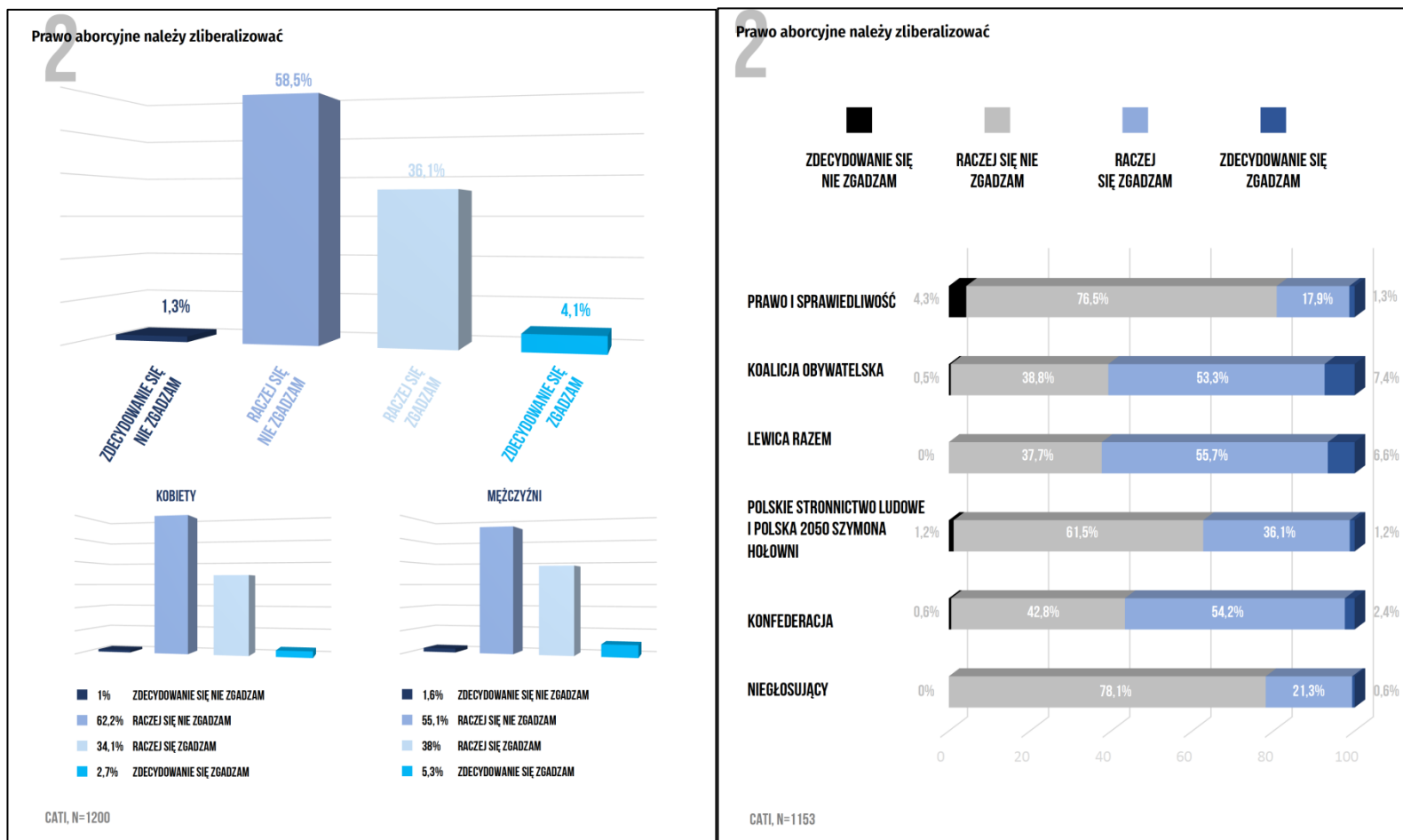
POGLĄDY NA KLUCZOWE PROBLEMY SPOŁECZNO-GOSPODARCZE

- Aż 71,2 proc. respondentów oceniło, że w ciągu ostatnich 8 lat perspektywy życia w Polsce dla osób młodych się pogorszyły. Przeciwnego zdania jest 20,3 proc.
- W badaniu zaadresowanych zostało także 19 głównych kwestii społeczno- gospodarczych, obecnych w programach poszczególnych ugrupowań politycznych lub w debacie publicznej. W raporcie prezentujemy dane także z podziałem na płeć. Respondenci zostali poproszeni o wyrażenie swojego poglądu poprzez wskazanie odpowiedzi na skali Likerta - kafeterii pięciu odpowiedzi ułożonych od całkowitej dezaprobaty po całkowitą aprobatę.
 - 96,1 proc. wyraża sprzeciw wobec pomysłów wprowadzenia kary śmierci.
 - 92,6 proc. jest przeciwnych podwyższaniu wieku emerytalnego do 67 lat dla kobiet i mężczyzn.
 - 89,4 proc. nie zgadza się na z postulatem legalizacji marihuany rekreacyjnej.
 - 82,6 proc. wyraża sprzeciw wobec propozycji przystąpienia Polski do strefy euro.
 - 78 proc. nie chce likwidacji zakazu handlu w niedzielę.
 - 75,4 proc. jest przeciwnych obowiązkowemu szkoleniu wojskowemu każdego obywatela, który posiada kategorię wojskową.
 - 74 proc. nie zgadza się z postulatem likwidacji programu 500+.
 - 62,6 proc. jest przeciwnych wprowadzeniu związków partnerskich.
 - 59,8 proc. nie zgadza się z postulatem liberalizacji prawa aborcyjnego.
 - 58,6 proc. nie zgadza się ze stwierdzeniem, że Polska powinna zabiegać o wypłacenie reparacji wojennych od Niemiec.
 - 58,2 proc. uważa, że Polska nie powinna pomagać uchodźcom z Bliskiego Wschodu i Afryki.

W CIĄGU OSTATNICH 8 LAT PERSPEKTYWY ŻYCIA W POLSCE DLA OSÓB MŁODYCH

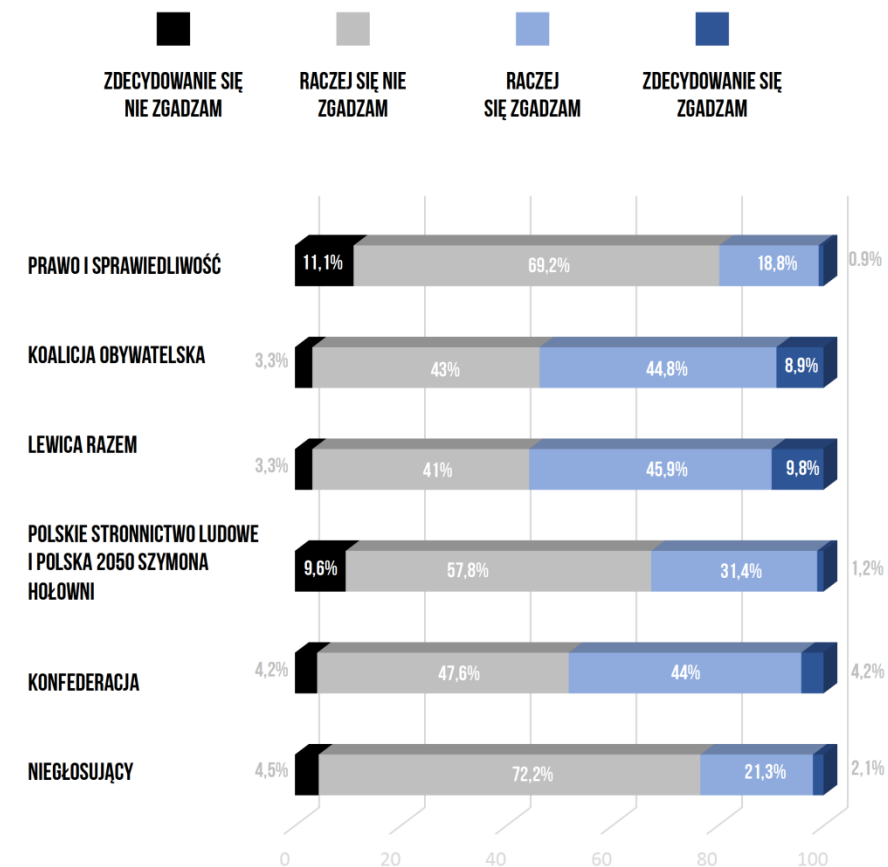

LIBERALIZACJA PRAWA ABORCYJNEGO

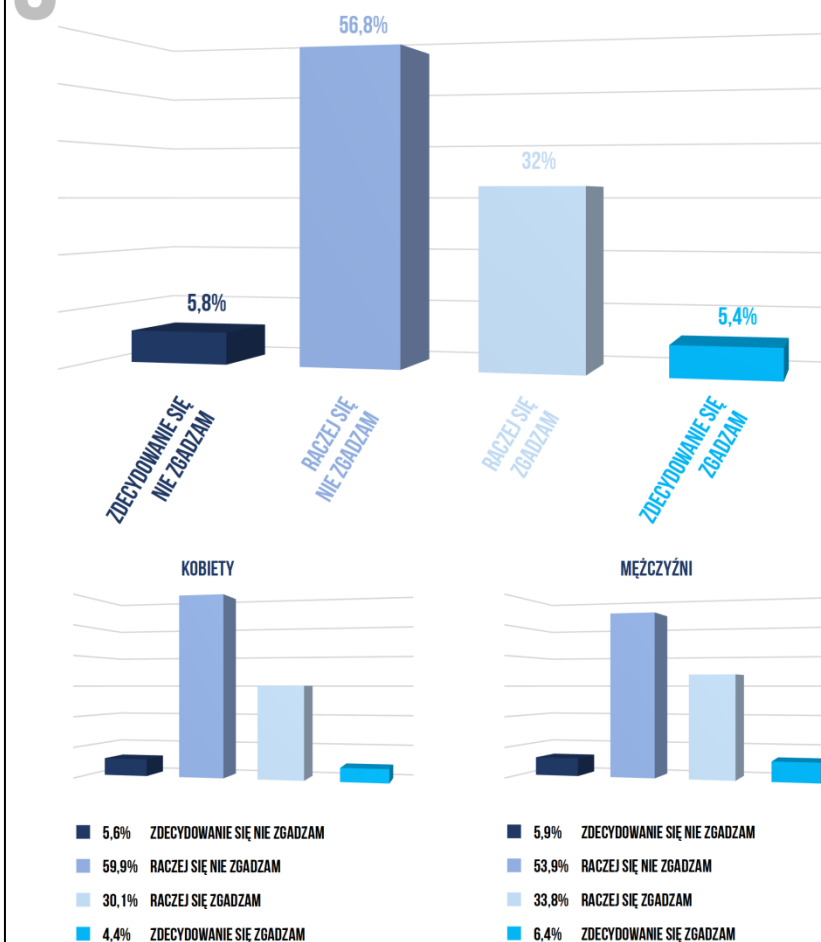
ZWIĄZKI PARTNERSKIE

Należy wprowadzić związki partnerskie

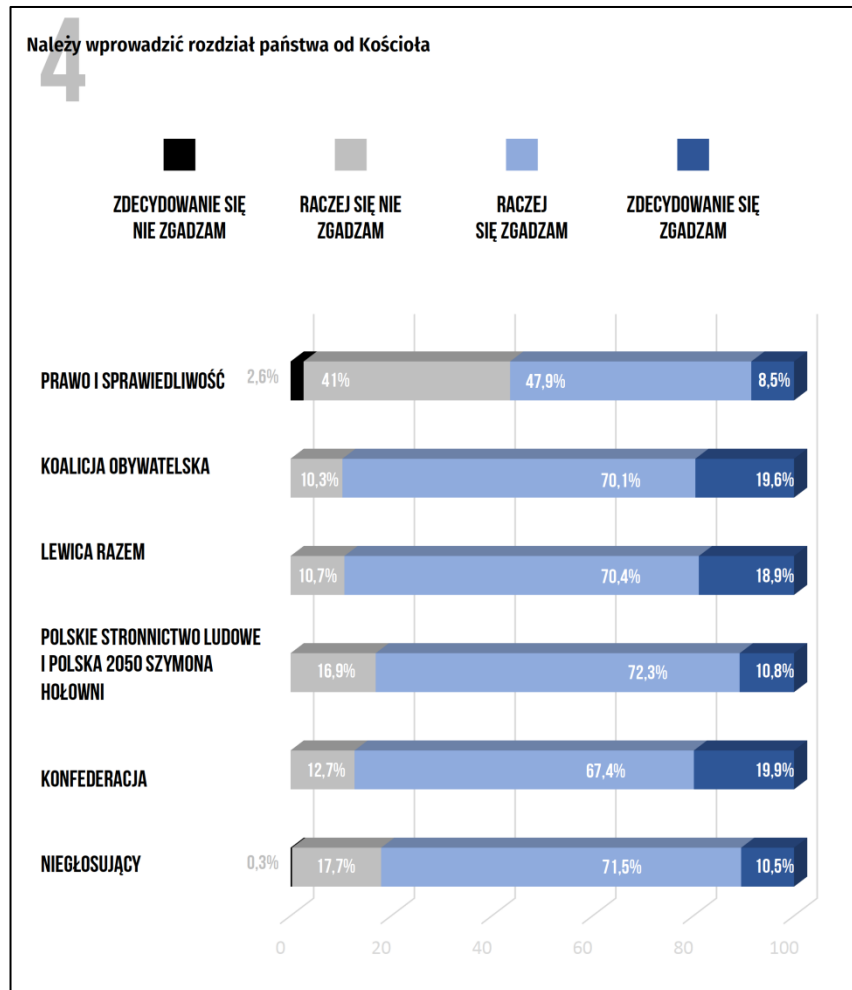
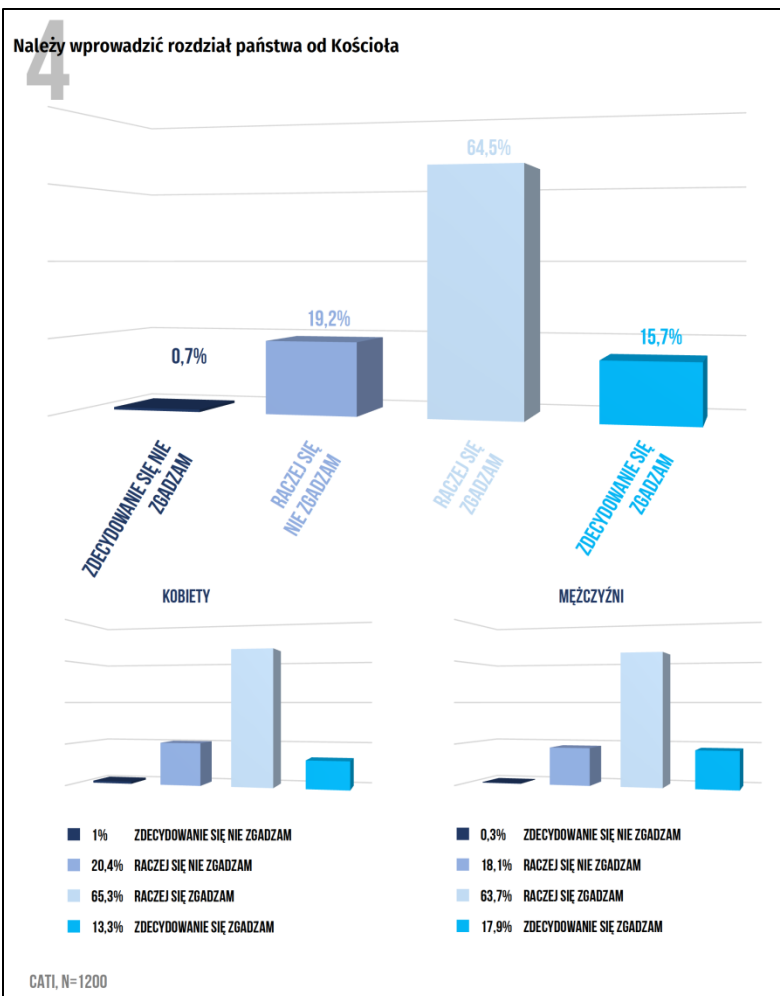
CATI, N=1153

Należy wprowadzić związki partnerskie

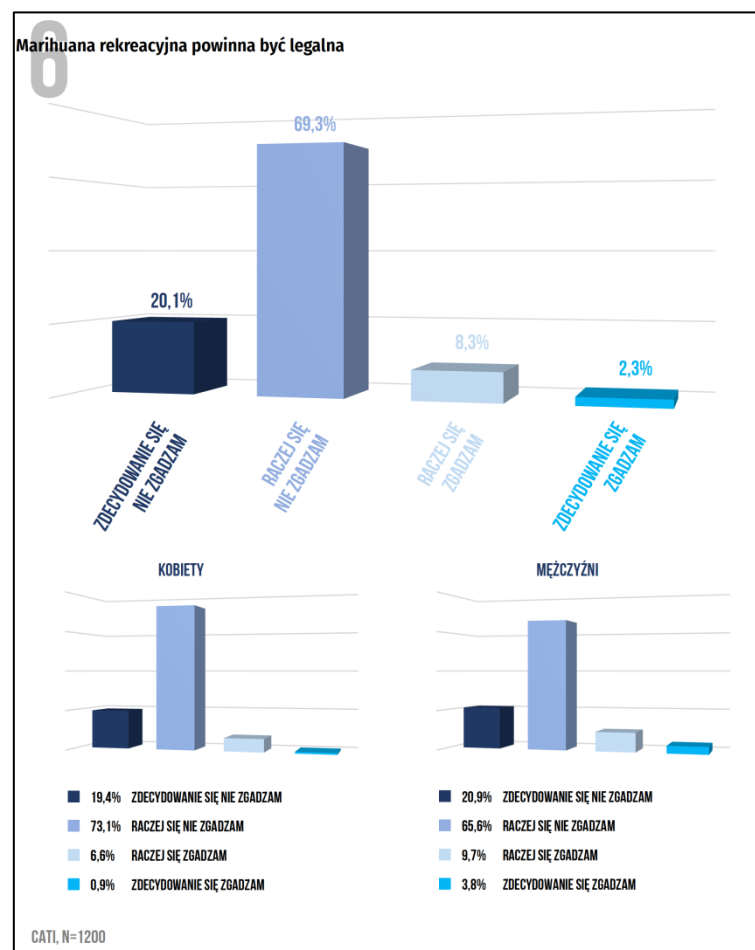
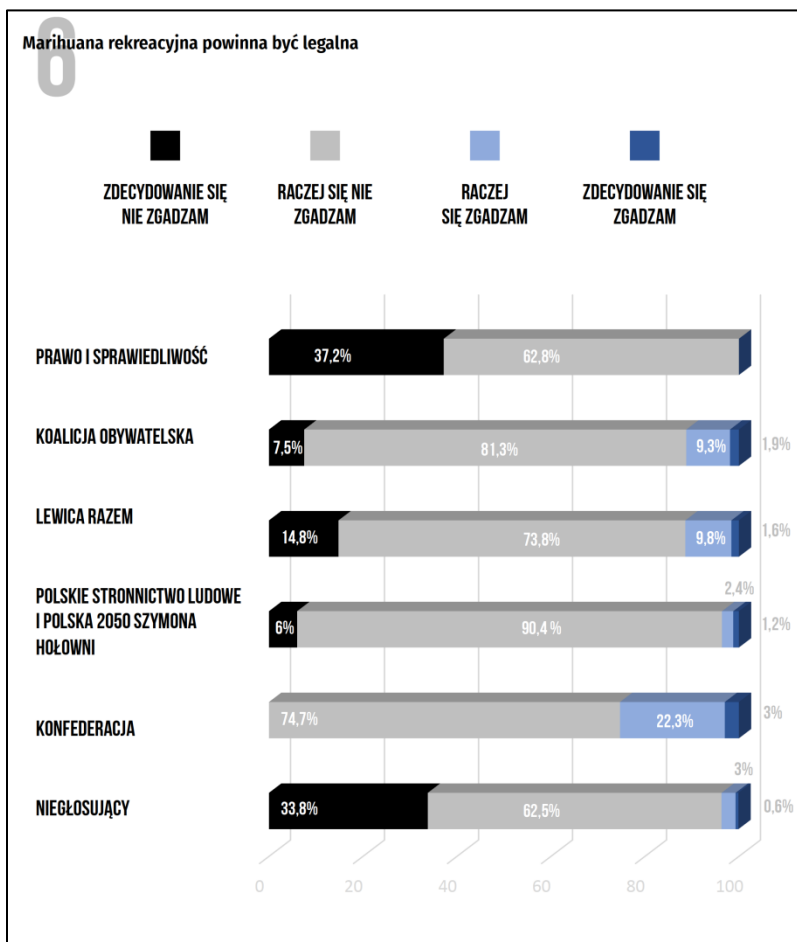

CATI, N=1200

ROZDZIAŁ KOŚCIOŁA OD PAŃSTWA

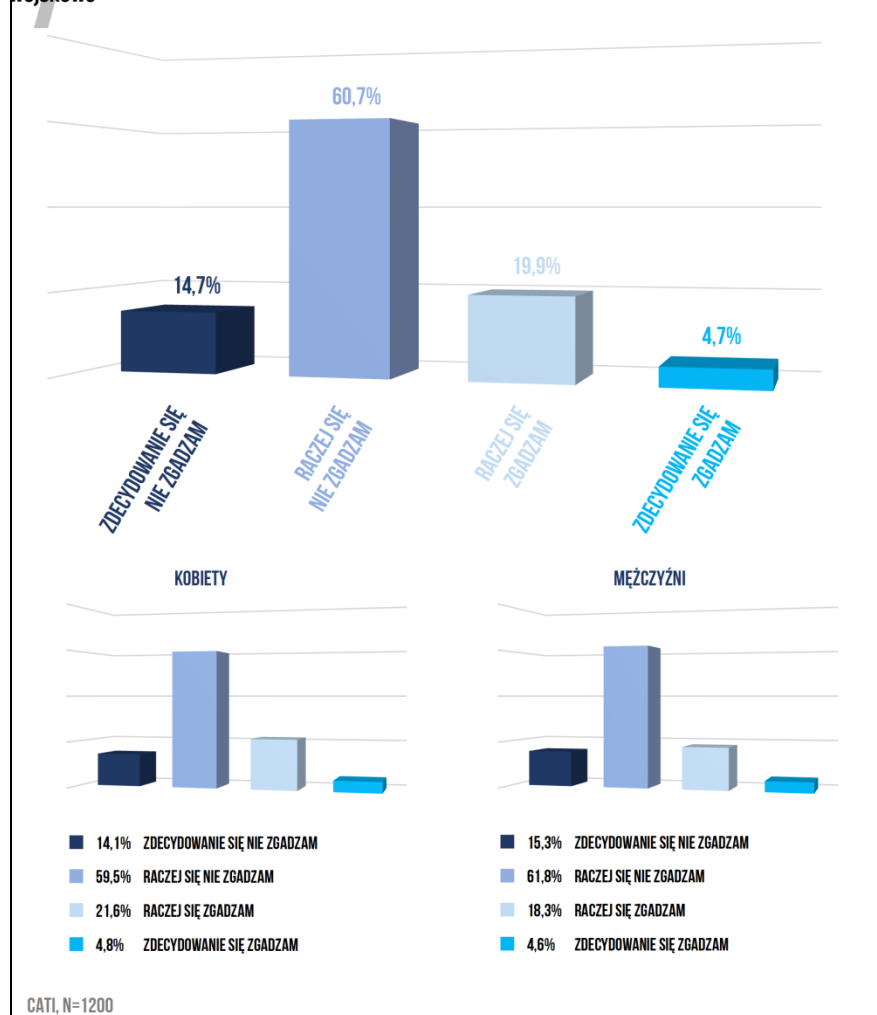

LEGALIZACJA REKREACYJNEJ MARIHUANY

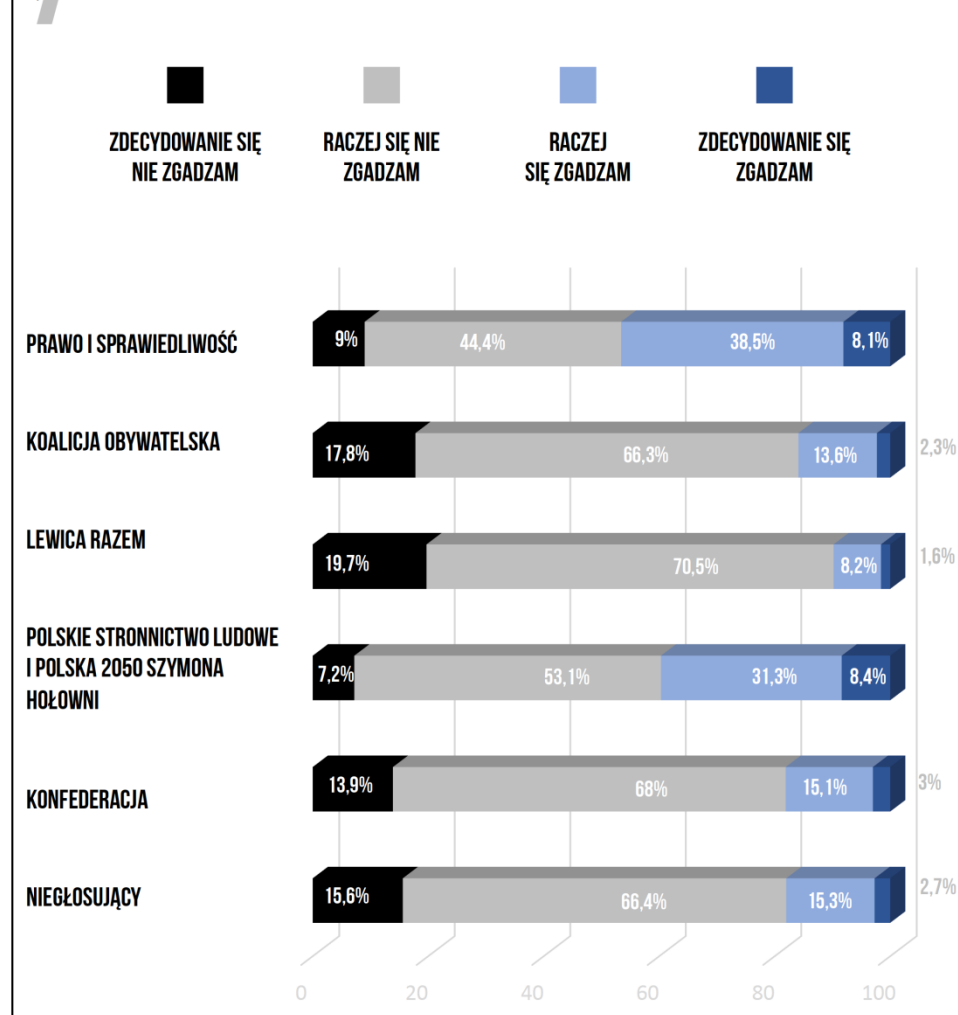

OBOWIĄZKOWE SZKOLENIE WOJSKOWE

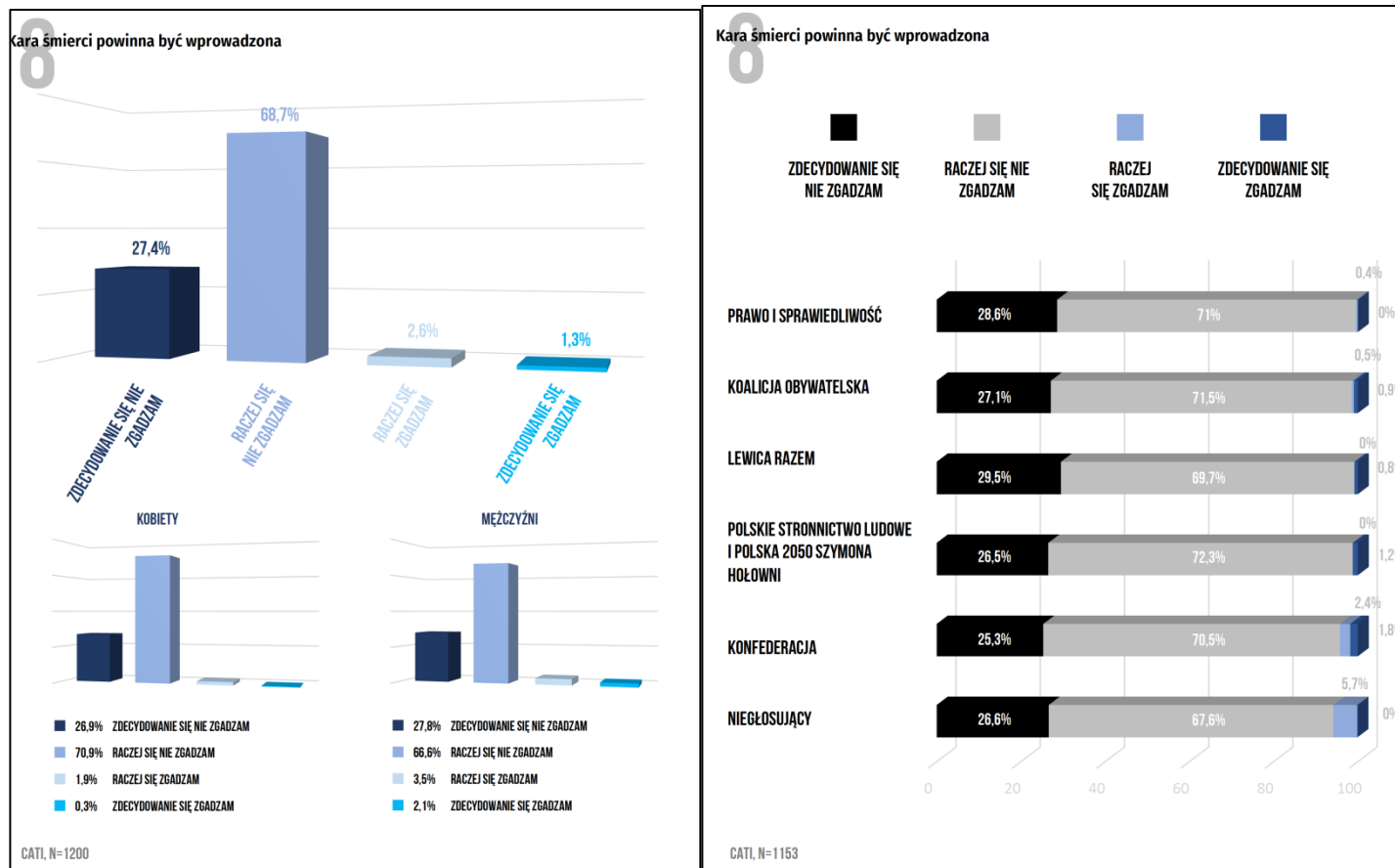
7 Każdy obywatel, który posiada kategorię wojskową powinien przejść obowiązkowe szkolenie wojskowe

7 Każdy obywatel, który posiada kategorię wojskową powinien przejść obowiązkowe szkolenie wojskowe

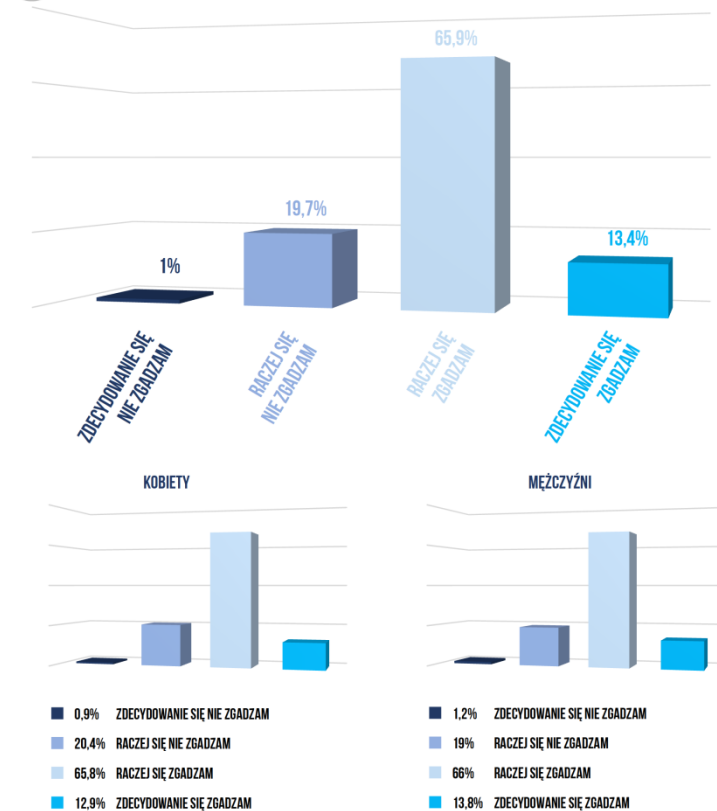

WPROWADZENIE KARY ŚMIERCI

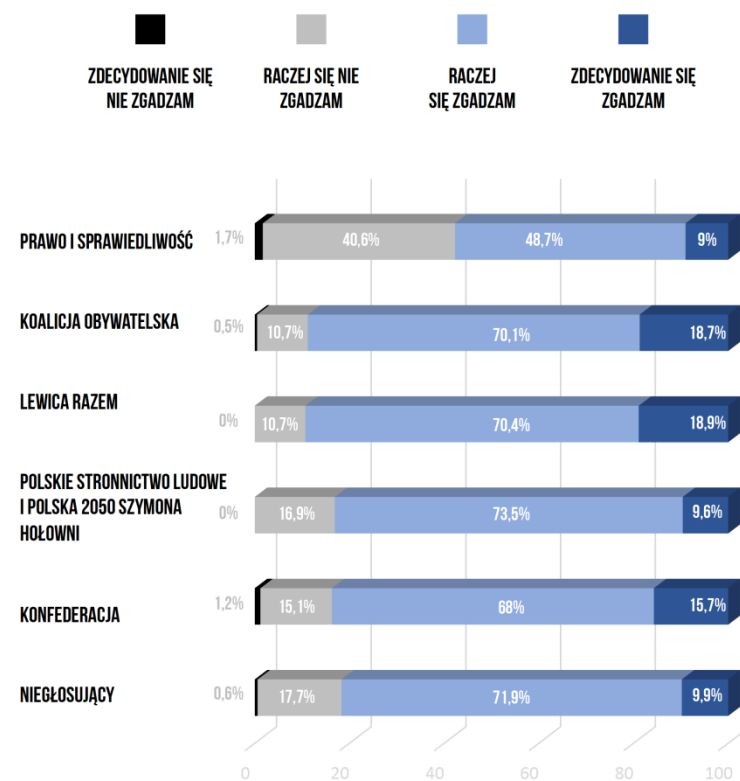
DZIAŁANIA RZĄDU W WALCE Z KRYZYSEM KLIMATYCZNYM

Rząd powinien podjąć zdecydowane kroki w walce z kryzysem klimatycznym

CATI, N=1200

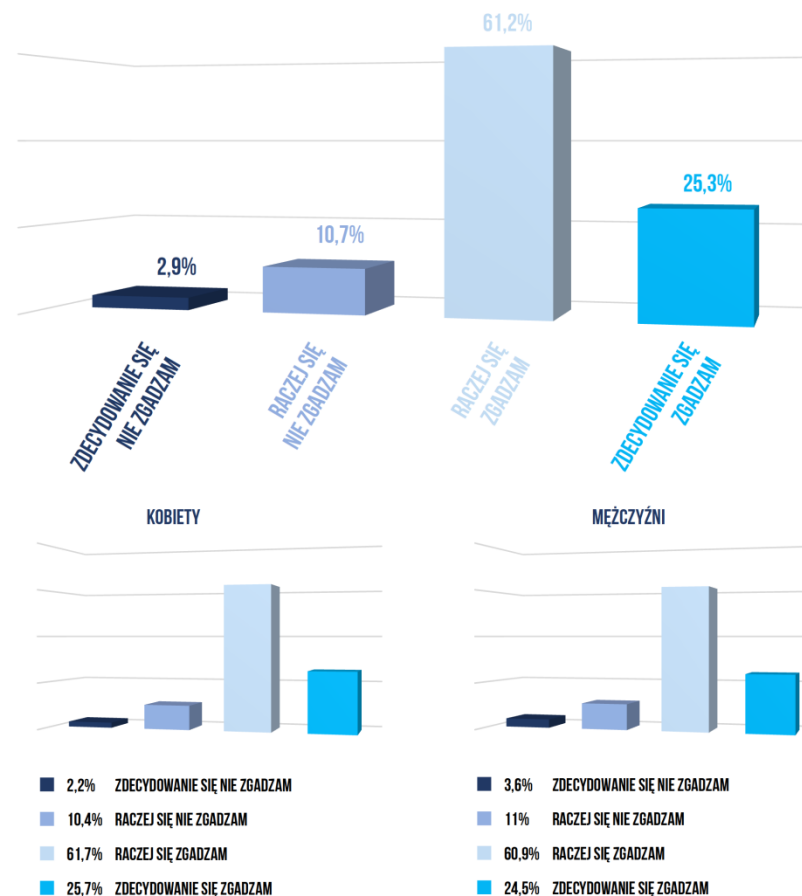
Rząd powinien podjąć zdecydowane kroki w walce z kryzysem klimatycznym

CATI, N=1153

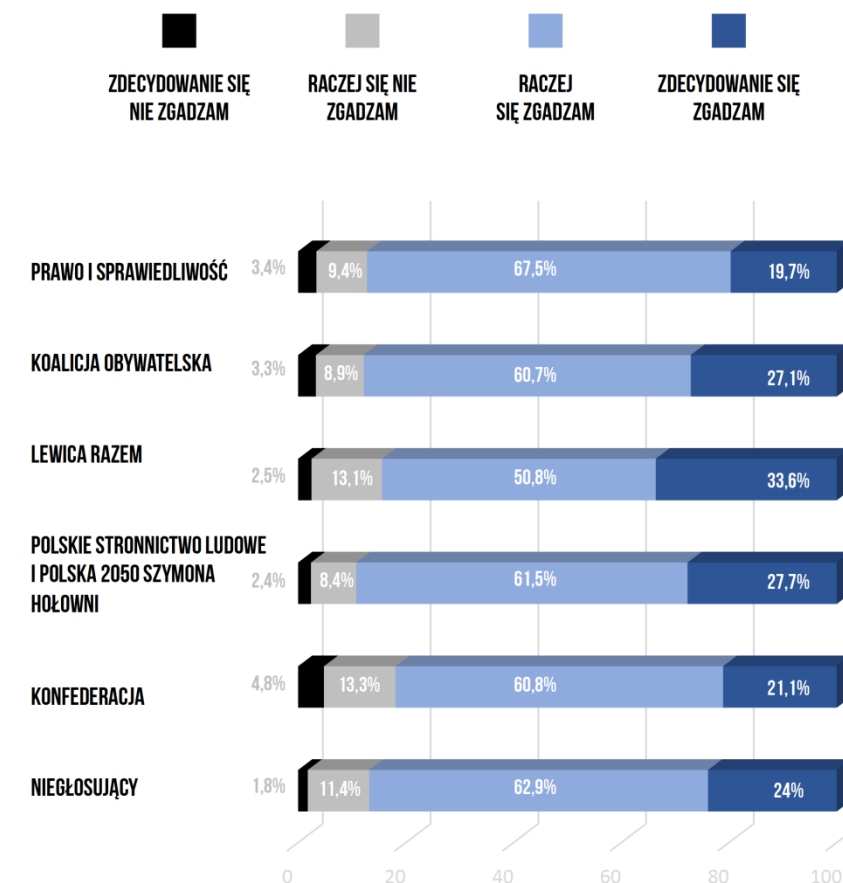
POMOC UCHODźCOM Z UKRAINY

Polska powinna pomagać uchodźcom z Ukrainy

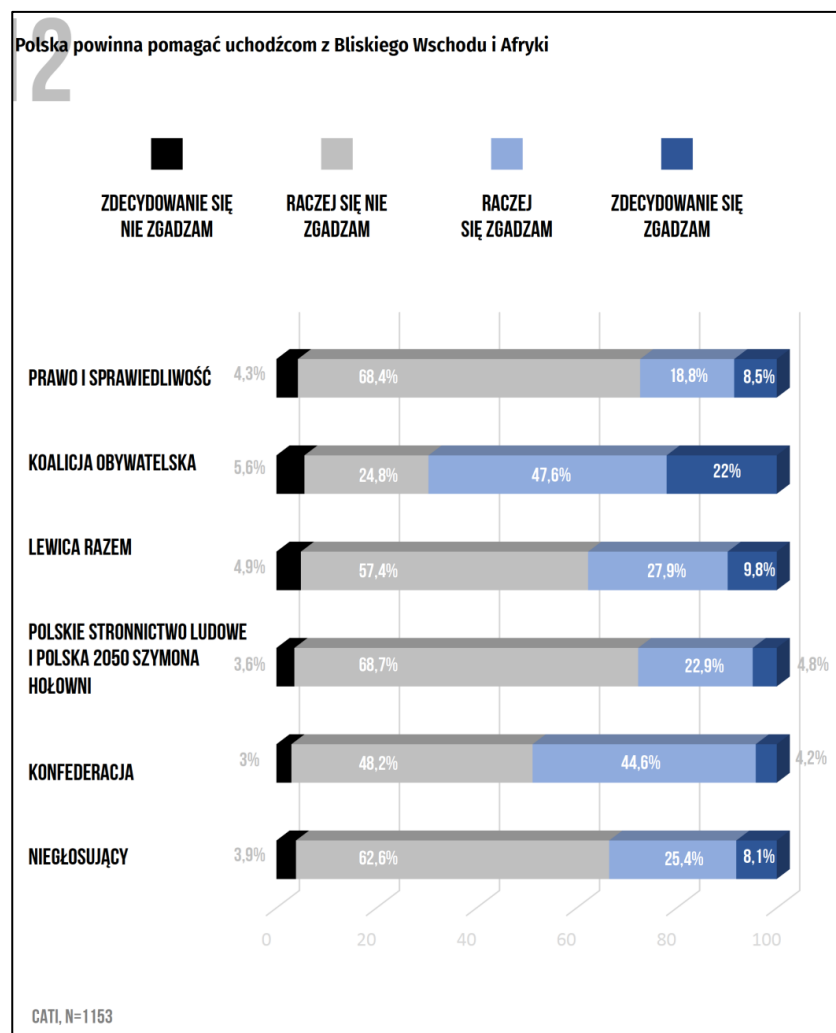
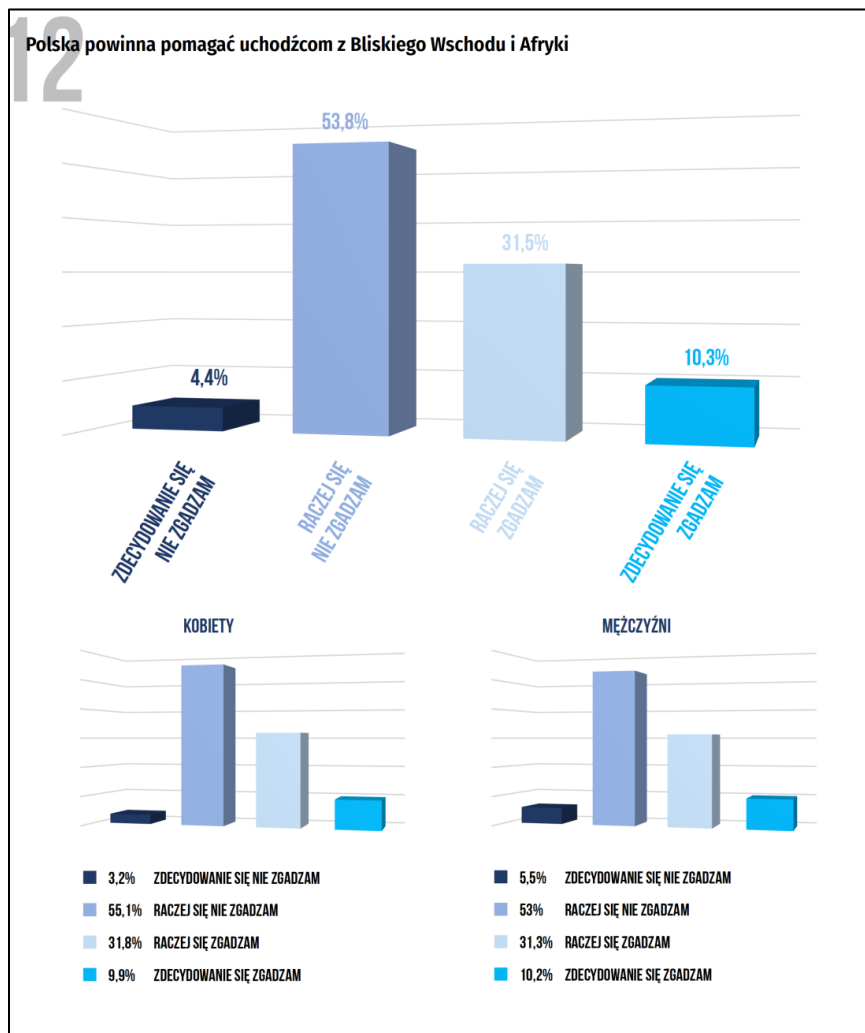
CATI, N=1200

Polska powinna pomagać uchodźcom z Ukrainy

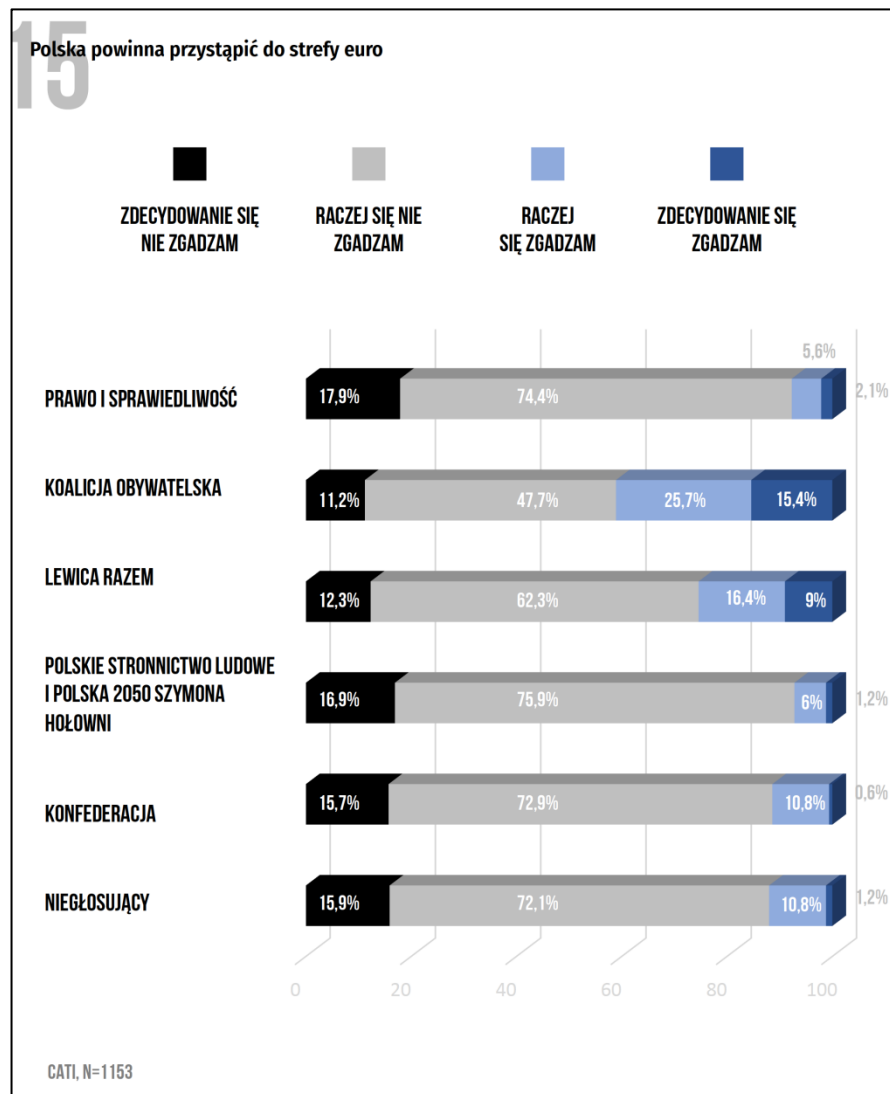
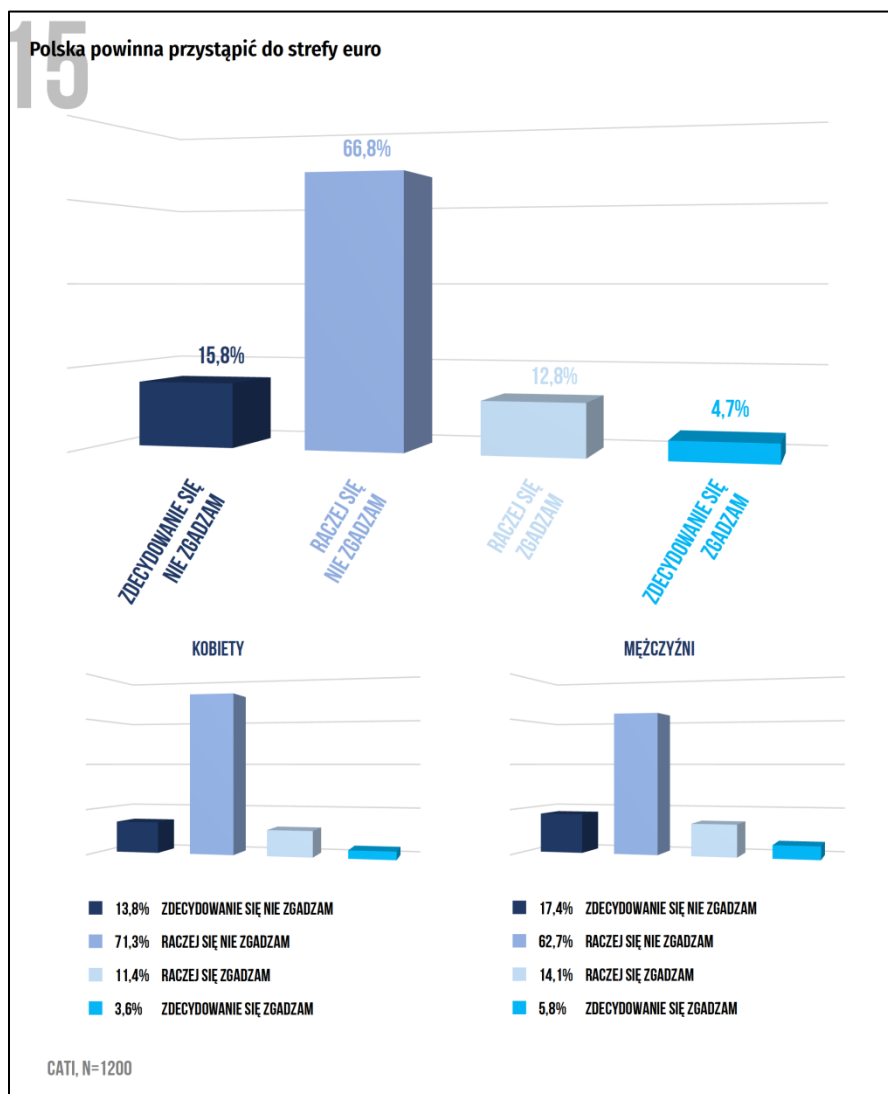

CATI, N=1153

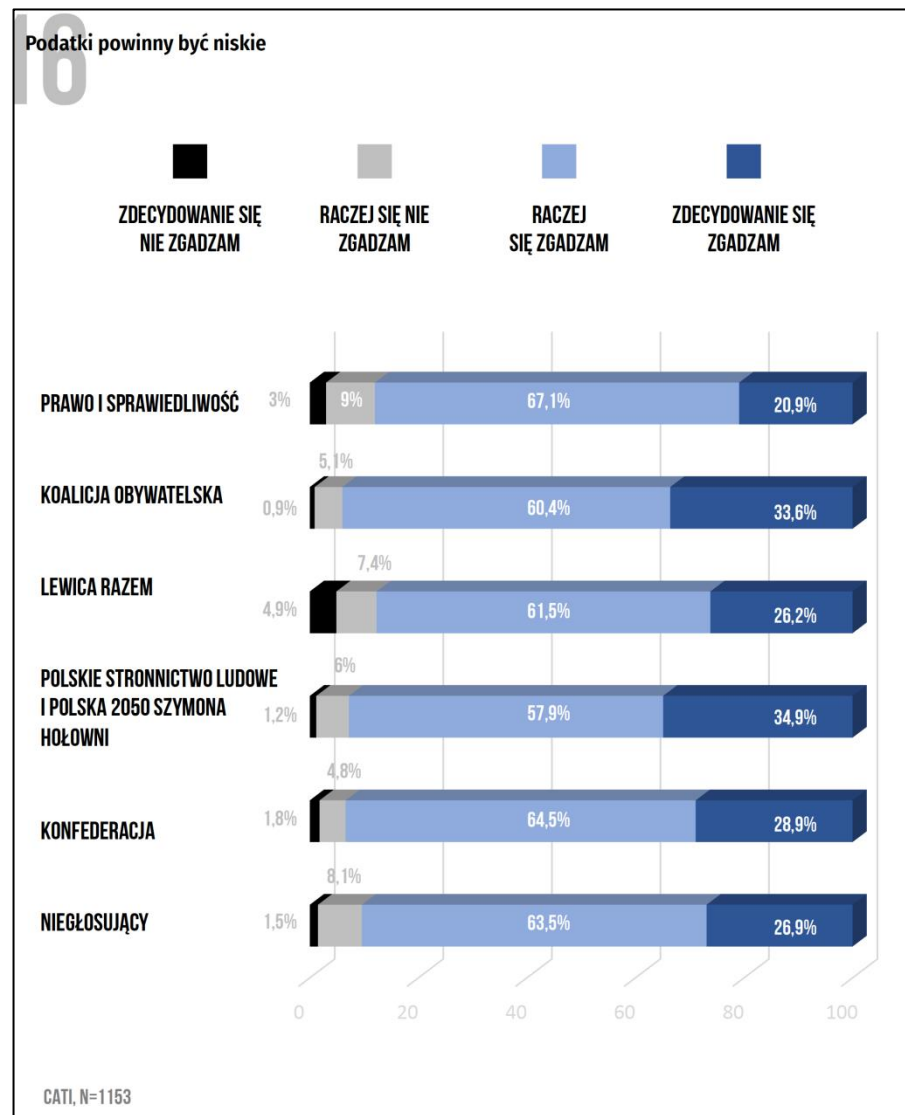
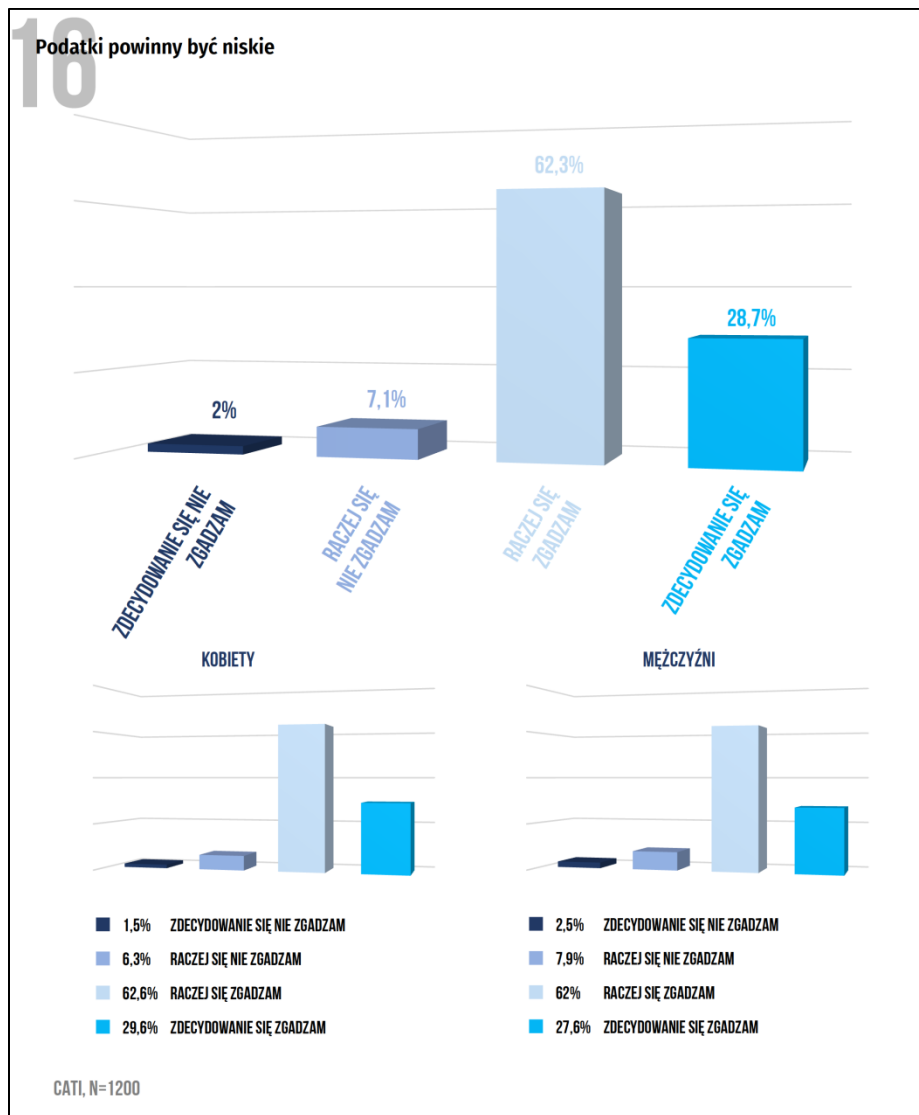
POMOC UCHODźCOM Z BLISKIEGO WSCHODU I AFRYKI

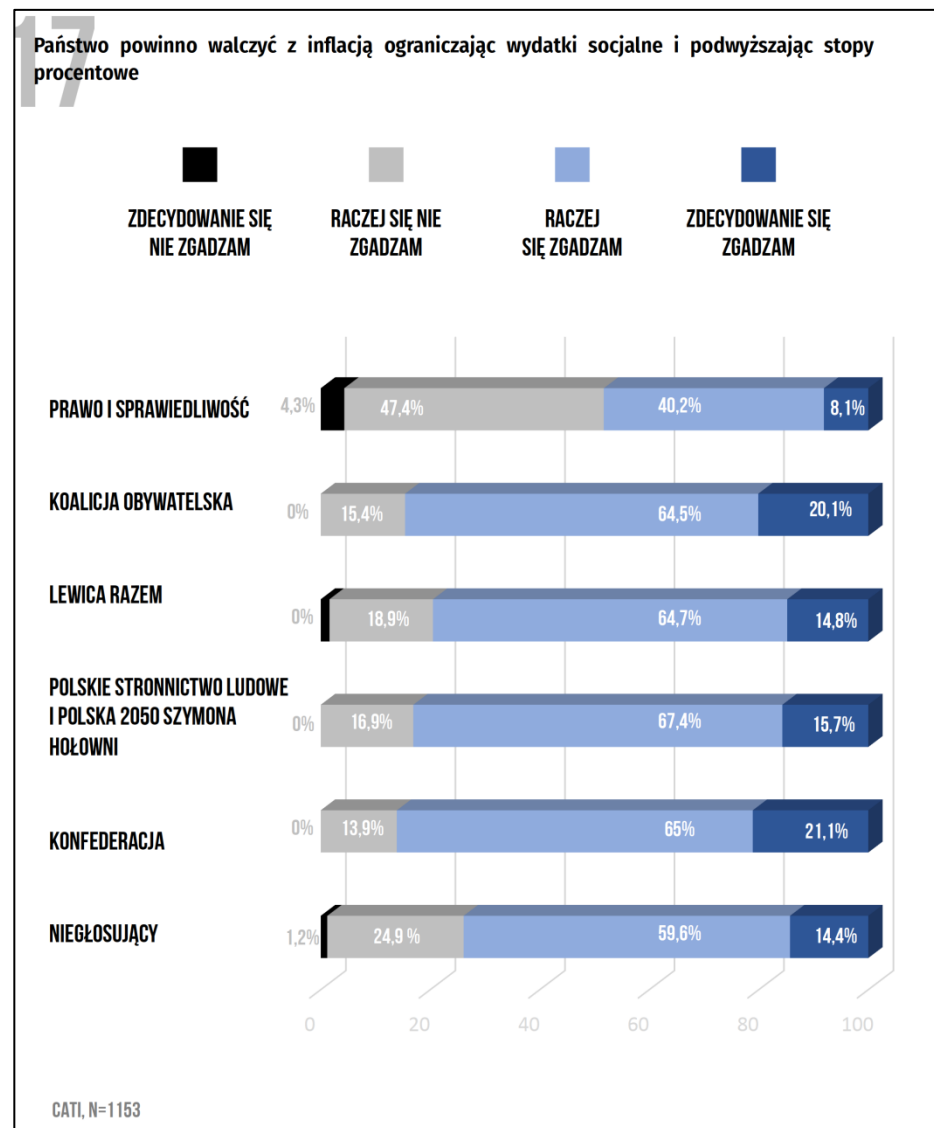
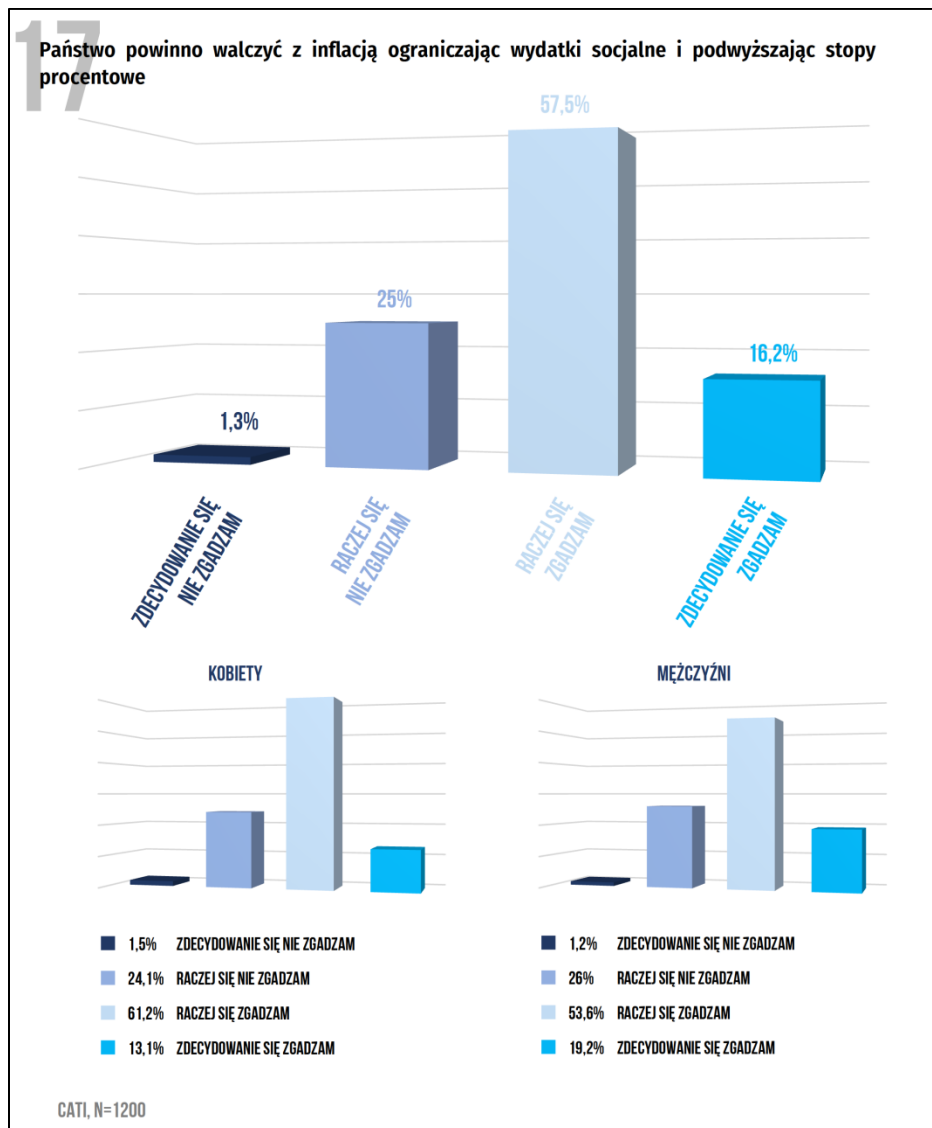
PRZYSTĄPIENIE POLSKI DO STREFY EURO

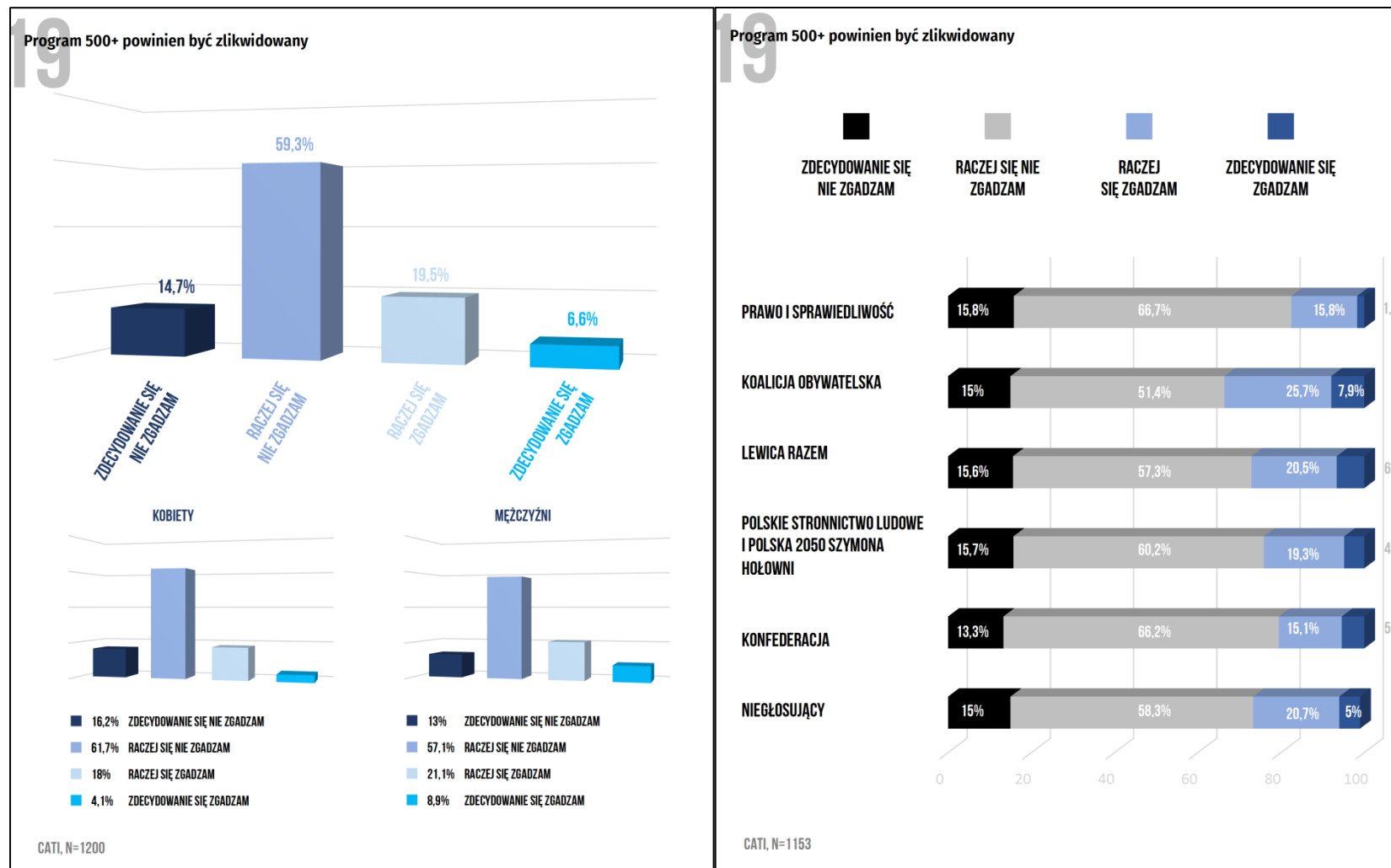
NISKIE PODATKI

WALKA Z INFLACJĄ A OGRANICZENIA WYDATKÓW SOCJALNYCH I PODWYŻSZENIE STÓP PROCENTOWYCH

LIKWIDACJA PROGRAMU 500+

POGLĄDY NA KWESTIE USŁUG PUBLICZNYCH VS TRANSFERÓW SOCJALNYCH

- Istotnej wiedzy na temat pożądaných przez młodych kierunków polityki dostarczają odpowiedzi na pytania dotyczące wspieranych przez państwo obszarów życia społecznego takich jak: polityka prorodzinna, polityka emerytalna, edukacja, polityka mieszkaniowa oraz transport publiczny.
- Dla każdego z tych obszarów większość młodych preferuje rozwiązania systemowe zamiast bezpośrednich transferów finansowych:
 - w polityce prorodzinnej to 56,2 proc.,
 - w polityce emerytalnej 53,5 proc.,
 - w polityce mieszkaniowej 56,9 proc.,
 - w edukacji 61,8 proc.,
 - w polityce dot. transportu publicznego 62 proc.
- Analiza deklaracji według preferencji partyjnych wskazuje, że jedynym elektorem, który w większości opowiadał się za bezpośrednim transferem finansowym w zakresie polityki prorodzinnej, polityki emerytalnej, systemu edukacji i polityki mieszkaniowej był elektorat Prawa i Sprawiedliwości. To odsetki kształtujące się odpowiednio na poziomie: 76,1 proc., 70,9 proc., 75,2 proc., 61,1 proc. W pozostałych grupach wyborców proporcje te były odwrócone na rzecz rozwiązań systemowych.

Źródło: A. KĄDZIELA, POLITYCZNY PORTRET MŁODYCH POLAKÓW 2023 - KONRAD ADENAUER STIFTUNG - CENTRUM BADAŃ INDICATOR
<https://www.kas.de/documents/279510/22888893/POLITYCZNY+PORTRET+M%C5%81ODYCH+POLAK%C3%93W.pdf/a3a50da9-da4a-6402-cf15-a5cb21fda14b?version=1.0&t=1681393924135> [dostęp: 13.05.2023]

ChatGPT radzi, jak wygrać wybory parlamentarne w Polsce oprac. M. Michalak [fragmenty]

Poprosiliśmy sztuczną inteligencję o przygotowanie idealnego programu, który pozwoli zwyciężyć w jesiennych wyborach parlamentarnych w Polsce. Zobacz, co zaproponował ChatGPT. [...]

"Zwycięska partia powinna zacząć od zrozumienia potrzeb i aspiracji wyborców" - radzi ChatGPT. "W tym celu należy przeprowadzić badania opinii publicznej, analizować trendy społeczne, a także podejść do ludzi na ulicy, by zrozumieć, co ich naprawdę interesuje. Na podstawie tych informacji, można opracować program, który odzwierciedla potrzeby wyborców" - podkreśla sztuczna inteligencja. Na naszą prośbę ChatGPT opracował postulaty programowe, które mają największe szanse znaleźć uznanie w oczach społeczeństwa. Publikujemy je w całości bez żadnych ingerencji:

- Zwiększenie nakładów na służbę zdrowia - zwycięska partia powinna zaproponować zwiększenie nakładów na służbę zdrowia, w celu poprawy dostępności do opieki medycznej, skrócenia czasu oczekiwania na zabiegi i diagnozy oraz zwiększenia liczby lekarzy i personelu medycznego.
- Poprawa sytuacji materialnej rodzin - zwycięska partia powinna zaproponować program wsparcia dla rodzin, który pozwoli na poprawienie sytuacji materialnej rodzin, zwiększenie zatrudnienia i szans na rozwój dla osób w wieku produkcyjnym, jak również wsparcie dla osób starszych i niepełnosprawnych.
- Walka z korupcją - zwycięska partia powinna zaproponować skuteczne rozwiązania, które pozwolą na walke z korupcją i nadużyciami władzy, w tym np. zwiększenie transparentności działań administracji publicznej i systemu prawnego oraz wzmocnienie mechanizmów kontroli i monitoringu.
- Poprawa stanu środowiska - zwycięska partia powinna zaproponować program działań, które pozwolą na poprawę stanu środowiska naturalnego, ochronę wód, powietrza i ziemi, a także promowanie energii odnawialnej i zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych.
- Zwiększenie bezpieczeństwa - zwycięska partia powinna zaproponować program działań, które pozwolą na zwiększenie bezpieczeństwa obywateli, w tym np. poprzez zwiększenie liczby policjantów i służb ochrony, modernizację infrastruktury przeciwpożarowej oraz poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego.

"Te postulaty programowe to tylko przykładowe propozycje, jednak mogą być one ważnymi kwestiami dla wyborców. Zwycięska partia powinna opracować konkretny i realny program, który odpowiada na potrzeby i aspiracje społeczeństwa oraz jest w stanie przynieść realne korzyści dla Polski i jej mieszkańców" - podsumowuje ChatGPT

Źródło: <https://wydarzenia.interia.pl/kraj/news-chatgpt-radzi-jak-wygrac-wybory-parlamentarne-w-polsce,nId,6599302> [dostęp: 18.05.2023]

Informacje dodatkowe:

- RAPORT MŁODE GŁOWY <https://mlodeglowy.pl/.2023>
 - Raport – wersja skrócona [PDF] https://mlodeglowy.pl/wp-content/uploads/2023/04/MLODE-GLOWY.-Otwarcie-o-zdrowiu-psychicznym-_raport-graficzny_.pdf
 - Raport – wersja pełna [PDF] https://mlodeglowy.pl/wp-content/uploads/2023/04/MLODE-GLOWY.-Otwarcie-o-zdrowiu-psychicznym_-Raport-final.pdf
- Eurobarometer, Polacy o problemach w kraju i UE
https://poland.representation.ec.europa.eu/news/eurobarometr-98-polacy-o-problemach-w-kraju-i-ue-2023-03-24_pl
<https://poland.representation.ec.europa.eu/system/files/2023-03/Eurobarometr%2098%20PL.pdf>
- CEO, Polska scena polityczna w roku 2019
https://koss.ceo.org.pl/sites/koss.ceo.org.pl/files/polska_scena_polityczna_w_roku_2019_lekcja_12.pdf
- M. Madejski, Obietnice zamiast konkretów. Sprawdzamy plany największych partii
<https://businessinsider.com.pl/gospodarka/to-nie-jest-walka-na-programy-sprawdzamy-plan-y-duzych-partii/pgx4z74>
- Biuletyn Informacji Publicznej – Rejestr partii
<https://bip.warszawa.so.gov.pl/rejestr-partii/1904>
- Państwowa Komisja Wyborcza - Wykaz partii politycznych w Polsce
<https://pkw.gov.pl/finansowanie-polityki/wykaz-partii-politycznych>
- WNPiSM UW, S. Dmowski, Historia polityczna Polski po 1989 r. [32:55 min]
https://www.youtube.com/watch?v=-nZXwBhumvA&list=PLTmNxf3eHxbUL1a9kdqsfSJPqb0S4BTqF&index=31&ab_channel=WNPiSMUW